

შირაკი

SHIRAKI

www.open.ge

გამოქვეყნდა 1937 წლიდან

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის გაზეთი

№21 (9.586)

8-15 ივნისი 2013 წელი

ფასი: 50 თეთრი

ყოველკვირაული გამოცემა

საქართველოში იბადებოდნენ...

2009 წლის ნოემბრიდან დღემდე ავღანეთში საქართველოს 29 სამხედრო მოსამსახურე დაიღუპა. ყველაზე დიდი მსხვერპლი საქართველოს არმიის 2013 წლის 6 ივნისს ჰქონდა. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ინფორმაციით, თვითმკვლელმა ტერორისტმა ბაზასთან სატივროთო მანქანით აფეთქება მოახდინა. აფეთქე-

ბის შედეგად 7 ქართველი სამხედრო მოსამსახურე დაიღუპა.

ისინი საქართველოს შეიარაღებული ძალების მე-4 ქვეითი ბრიგადის 42-ე მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის სამხედრო მოსამსახურეები იყვნენ და ავღანეთში მისიის შესასრულებლად 2013 წლის აპრილიდან იმყოფებოდნენ.

6 ივნისს მომხდარი თავდასხმის დროს, ასევე, დაიჭრა საქართველოს შეიარაღებული ძალების 9 სამხედრო მოსამსახურე. მათ სიცოცხლეს საფრთხე არ ემუქრება.

ავღანეთში მიმდინარე უსაფრთხოების მხარდაჭერის საერთაშორისო ოპერაციაში საქართველოს სამხედრო ქვედანაყოფი 2009 წლის ნოე-

მბრიდან მონაწილეობს. ამ ხნის განმავლობაში საქართველოს ხელისუფლებამ ასეულის ზომის ქვედანაყოფი 10-ჯერ გაზარდა. 2012 წლის სექტემბრიდან, საქართველოს ხელისუფლების გადაწყვეტილებით, საქართველოს წვლილი გაორმაგდა და 1600-მდე სამხედრო მოსამსახურე იმყოფება ავღანეთის ჰელმანდის პროვინციაში.

ავღანეთში დაღუპული ჯარისკაცების ოჯახებისათვის კანონით დადგენილია სოციალური დახმარება: ქართველ ჯარისკაცებს მხედრული პატივით კრძალავენ, ოჯახის წევრებს ეძლევათ ერთჯერადი მატერიალური დახმარება, მარჩენალდაკარგულ მშობლებს, მეუღლეებსა და შვილებს ენიშნებათ პენსია და გადაეცემათ ბინები სახელმწიფო ხარჯებით აშენებულ ოფიცერთა სასახლეებში.

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ირაკლი ალასანიას განცხადებით, საქართველო მისიაში მონაწილეობას განაგრძობს და ავღანეთიდან ქართული კონტინგენტის გამოსვლა მხოლოდ 2014 წლიდან, ქვეყანაში სამშვიდობო მისიის დასრულების შემდეგ დაიწყება.

„ძალიან მძიმეა ისაუბრო მისიის გაგრძელებაზე, ამ პოლი-

ტიკის გაგრძელებაზე, მაგრამ ყველას უნდა გვესმოდეს, რომ ეს არის სახელმწიფოს ვალდებულება, ეს არის ის ტვირთი, რაც საქართველომ საერთაშორისო უსაფრთხოების უზრუნველყოფისთვის აიღო“, - განაცხადა ირაკლი ალასანიამ.

ისევ გლოვა... ისევ სევდა... ატირებული და ძაძვით შემოსილი დედები... ისევ სიტყვით გამოუთქმელი მწუხარება... ღმერთო როდემდე... უკვე მერამდენედ ვამბობთ ერთსადაიგივეს, მერამდენედ განვიცდით მომხდარს... საქართველოში იბადებოდნენ, მაგრამ ხშირად უწევდათ სხვა ქვეყნებში ბრძოლა ქართველ ჯარისკაცებს. საქართველოს ისტორია უამრავ ასეთ ფაქტს იტევს. მეორე მსოფლიო ომშიც არ იცავდა ქართველი ჯარისკაცი სამშობლოს პირდაპირი გაგებით, თუმცა ფაშის ებრძოდა და იმ ომში ბრძოლაც გამართებული იყო... ახლაც ავღანეთში მსოფლიო ტერორიზმს ებრძვიან და ბევრი მათგანი თვლის, რომ ამით საქართველოს უსაფრთხოებასაც იცავს.

ვუსამძიმრებთ მთელ საქართველოს და თითოეული დაღუპული ჯარისკაცის ოჯახს, ეს უდიდესი ტკივილია მთელი ქვეყნისთვის.

ისინი ჩემი თანამებრძოლები იყვნენ! ნუ გვიწოდებთ ფულზე გაყიდულებს!

7 ქართველი ჯარისკაცი დაიღუპა და 9 დაიჭრა ავღანეთში, ჰელმანდის პროვინციაში მომხდარი თავდასხმის შედეგად... თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენლის განცხადებით, ჰელმანდში თვითმკვლელმა ტერორისტმა ასაფეთქებელი მონოცილით სავსე ავტომობილი ქართულ ბაზასთან ახლოს ააფეთქა... ბოლო მსხვერპლის ჩათვლით ქართული ქვედანაყოფის დანაკარგი ავღანეთში 29 ჯარისკაცამდე გაიზარდა...

„ძალიან ცუდად ვართ... დაძაბულები და დათრგუნულები. ზოგჯერ უმნობა გვიყვრობს, რადგან მუდმივად ვგრძნობთ, რომ ყველაზე დაცულ ტერი-

ტორიაზე, ბაზაზეც კი არ ვართ დაცული... მაგრამ აქ ომია და იმაზეც გვიფიქრია, რომ ვიღაც მოკვდება. ყოველდღე ვგრძნობ, რომ აქ მეომრისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ფსიქოლოგიური მხარეა და ვალიარებ, რომ ასეთი საფრთხის წინაშე, ჯერ კიდევ სუსტი ვარ...“ ჩვენი რესპონდენტი 24 წლისაა. წელიწადზე მეტია რაც ავღანეთში, ჰელმანდის პროვინციაში, ლეზერნიკის ბაზაზე მსახურობს. მისივე თქმით, პირველი 6 თვე გაუჭირდა, მერე კი არ შეეჩვია, მუდმივი განსაცდელისგან „გაბრუნდა“. მიუხედავად იმისა, რომ გიორგი ადრეც რამდენჯერმე ჩაგვიწერია, ამჯერად მისი დათანხმება გამიჭირდა...

- ახლა ძალიან ცუდად ვარ. არ მესმის, ხვალ (ჩვენი საუბარი 6 ივნისს შედგა) ჩვეულებრივ როგორ უნდა გავაგრძელო ცხოვრება. ისინი ჩემი თანამებრძოლები იყვნენ. მე ამ დროს პატრულირებაზე ვიყავი გასული სხვებთან ერთად. არადა, ეს ბევრად უფრო სახიფათოა, ვიდრე ბაზაზე დარჩენა, მაგრამ ამ ბოლო დროს თალიბები ყველაფერზე მიდიან. რაც უფრო იზრდება მათი დამორჩილების სურვილი კოალიციის ჯარებისგან, მით უფრო დაუნდობლები ხდებიან. არ ვიცი, რა დროს სძინავთ, მუდმივად ბრძოლის მზადყოფნაში არიან, ნალმავენ, აფეთქებენ, თავს ესხმიან. მათ არც ქვიშის შტორმი და არც

გაუსაძლისი სიცხე აბრკოლებთ... ამ რამდენიმე დღის წინ „ნითელი ჯვრის“ ოფისი დაბომბეს. რაღაცაშია საქმე, ზედმეტად ეფექტურები გახდნენ ბოლო ხანებში და, შესაძლოა, გარედან უწყობთ ვინმე ხელს. ახლა ოპიუმის „მოსავლის“ დრო არ არის, მაგრამ რას გაუგებ.

- ბოლო დროს ხშირად ისმის კითხვა, - რისთვის მიდიან ქართველი ბიჭები ავღანეთში...

- არ მიწოდდა ამ თემაზე საუბარი. ზოგადად ინტერვიუს მიცემა არ მიწოდდა... თქვენს გამოცემას უდიდეს პატივს ვცემ, ხშირად, შეძლებისგვარად, როდესაც კი ინტერნეტთან მიწვეს ყოფნა, ვკითხულობ. განსაკუთრებით

მამინ, როდესაც სტატია ჩვენზეა, ისეთ საშინელ კომენტარებს წერენ, ასე მგონია, ჩვენს ხალხს ვეზიზღებიან... ნუ იქნები ასეთი სასტიკნი, აქ ყველა მაღალი ხელფასის გამო არ წამოვსულვართ და არც ისეთი მაღალი ხელფასია, რომ ამისთვის სიცოცხლის გარისკვა ღირდეს, პირადად მე და ძალიან ბევრი ჩემი მეგობარი, კვალიფიკაციის ასამაღლებლად წამოვედით. მიწოდდა გამეგო, რა შეემძლო, როგორც მეომარს, როგორც ჯარისკაცს, როგორც სამხედროს რა პოტენციალი მქონდა... აქედან დაბრუნების შემდეგ გადავწყვეტ, შეიარაღებულ ძალებში დავრჩები

(გაგრძელება გვ. 3)

ქველმოქმედება ტაძრების ასაშენებლად

მმ. 3

სასკოლო

რადიო - სოფელ სორნაბუჯში

მმ. 2

ბავშვობა ლამაზი სიზმარია...

მმ. 7

ყველაზე სადღო წყარო დედოფლისწყაროში მიმდინარე მოვლანების შესახებ!

- ახალი ინფორმაცია
- სამართლებრივი აქტები
- აუქციონი
- ტანდარი - ყველაფერი
- მხოლოდ ჩვეთთან!

ის, რასაც სხვაბან ვერ ნაიკითხავთ!

www.dedoplistskaro.ge

“დაგვირდნენ, რომ ტრადიციული ლოცვა თავისუფლად ჩატარდება”...

სოფელ სამთაწყაროში დაძაბული სიტუაცია გასულ კვირასაც შენარჩუნდა. წინა შემთხვევებისგან განსხვავებით, მუსლიმანები ამჯერად სოფელში ორჯერ ჩავიდნენ. ისევ ჩაიშალა სამთაწყაროში მუსლიმთა პარასკევის ლოცვა. ამას გარდა, სოფლის ხოჯას სულიკო ხოზრევანიძეს ოჯახის წევრები ერთი საათის განმავლობაში ეძებდნენ. სოფელში მობილიზებული იყო დედოფლისწყაროს პოლიცია.

გასულ პარასკევსაც დილიდან სამლოცველოსთან 200-მდე ადგილობრივი იყო შეკრებილი, რის გამოც მუსლიმები სიტუაციის გამწვავებას მოერიდნენ და სალოცვად არ მივიდნენ. სამლოცველოსთან შეკრებილი ადგილობრივები აცხადებდნენ, რომ სამთაწყაროში მუსლიმთა ტრადიციული ლოცვები არ უნდა ჩატარდეს.

ადგილობრივების მიერ გავრცელდა ინფორმაცია, რომ სამთაწყაროში მცხოვრებ მუსლიმთა სულიერი ლიდერი სულიკო ხოზრევანიძე სამართალდამცავებმა საკუთარი სახლიდან 12:30 საათისთვის წაიყვანეს და იგი მუსლიმთა სამლოცველოსთან 14:00 საათისთვის მიიყვანეს. ხოზრევანიძის თქმით, იგი სამართალდამცავებს სათანახერის განმავლობაში სწორედ იმ დროს ჰყავდათ წაყვანილი, როდესაც მუსლიმთა ტრადიციული ლოცვა უნდა ჩატარებულიყო, ანუ 13:00-დან 14:00 საათამდე. სულიკო

ხოზრევანიძის მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას არ ადასტურებენ სამართალდამცველები და აცხადებენ, რომ მსგავს შემთხვევას ადგილი არ ჰქონია.

იმავე დღესვე სახალხო დამცველმა განცხადება გაავრცელა და შს მინისტრ ირაკლი ლარიბაშვილს მოუწოდა, რომ სწრაფი და ეფექტური ღონისძიებები გაატაროს, რათა არ დაუშვას სოფელ სამთაწყაროს მოსახლეობას შორის დაპირისპირება და

რელიგიური შუღლი.

რელიგიური შუღლი. მუსლიმთა სამმართველოს წარმომადგენელი ჯემალ ადაძე აცხადებდა, რომ დღეს ლოცვა აღარ იგეგმებოდა. „პრემიერ მინისტრის წარმომადგენლისგან მივიღეთ დაპირება, რომ სამთაწყაროში მუსლიმები პარასკევის ტრადიციული ლოცვის შესრულებას შევძლებთ და ინციდენტს ადგილი არ ექნება“, — ამის შესახებ მუსლიმთა სამმართველოს წარმომადგენელმა ჯემალ ადაძემ განაცხადა.

მისივე თქმით, იმ შემთხვევაში, თუ სამთაწყაროში მცხოვრებმა ქრისტიანებმა მუსლიმებს ლოცვის საშუალება მაინც არ მისცეს, მუსლიმებიც შესაბამის ზომებს მიიღებენ. „დაგვირდნენ, რომ პარასკევის ტრადიციული ლოცვა თავისუფლად ჩატარდება. ამის გამო დღეს აღარ ჩამოვედით სამთაწყაროში. ხალხი ლოცვის დაწყების დროს დაელოდება და თუ კიდევ ხელი შეუშალეს, ჩვენც შესაბამის ზომებს მივიღებთ. ეგენი თუ დაუნერვლი კანონებით მოქმედებენ, ჩვენც დავივინყებთ კონსტიტუციას“, — განაცხადა ჯემალ ადაძემ.

პარასკევის ლოცვამდე, გასულ ოთხშაბათს სამთაწყაროში სრულიად საქართველოს მუსლიმთა სამმართველოს მთავარი მუფთის მოადგილე ჩავიდა. ადამ შანთაძემ სოფელში სამლოცველოსთვის გამოყოფილი ფართი დაათვალიერა და აჭარელ ეკომიგრანტებს გაესაუბრა. მისი თქმით, სამთაწყაროში მეჩეთისა და მინარეთის მშენებლობა დაგეგმილი არ არის.

პარასკევისგან განსხვავებით, ოთხშაბათს ადამ შანთაძის სამთაწყაროში ჩასვლამ ხმაურის გარეშე ჩაიარა. სხვა შემთხვევებისგან განსხვავებით მის ვიზიტს ადგილობრივების პროტესტი არ მოჰყოლია. თუმცა, როგორც ჩანს, ამ შეხვედრამ შედეგი არ გამოიღო და ლოცვა კვლავაც ჩაიშალა.

ილია მარტყოფლიშვილი

მოსახლეობას შორის დაუშვებელია რელიგიური შუღლი

საქართველოს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი შს მინისტრს ირაკლი ლარიბაშვილს მოუწოდებს, სწრაფი და ეფექტური ღონისძიებები გაატაროს, რათა არ დაუშვას სოფელ სამთაწყაროს მოსახლეობას შორის დაპირისპირება და რელიგიური შუღლი.

„შირაქი“ სახალხო დამცველის განცხადებას უცვლელად გთავაზობთ:

„აჭარის რეგიონიდან ჩასახლებული ეკომიგრანტი ქართველი მუსლიმები სოფელ სამთაწყაროში 1978 წლიდან ცხოვრობენ. ისინი თავიანთ რელიგიურ რიტუალებს წლების მანძილზე ასრულებდნენ და პრობლემა არ შექმნიათ, თუმცა არ ჰქონდათ სამლოცველო. ადგილობრივი მუსლიმები პატივს სცემენ უმრავლესობის რელიგიურ შეხედულებებს და არ ითხოვენ მეჩეთის მშენებლობას. მიმდინარე წელს, „სრულიად საქართველოს მუსლიმთა სამმართველომ“ სოფელ სამთაწყაროში მუსლიმთა სამლოცველოსათვის შეიძინა სახლი, რომელსაც არ გააჩნია მეჩეთისათვის დამახასიათებელი ნიშნები (შენობის მდებარეობა სამხრეთით, მინარეთი, გუმბათი, მიკროფონები და ა.შ.). ეს სახლი იქნებოდა მათი სამლოცველო კუთხე, სადაც პარასკეობით ლოცვას ადასტურებდნენ. მოსახლეობა სწორედ ამ სახლის შექმნამ დააპირისპირა. სოფლის მართლმადიდებელი მოსახლეობა ეწინააღმდეგება მუსლიმთა მხრიდან რელიგიის თავისუფლებით სარგებლობას. მიმდინარე წლის მაისიდან მოყოლებული, სამთაწყაროში მცხოვრებ მართლმადიდებელ და მუსლიმ ქართველებს შორის დაპირისპირება უკვე რამდენჯერმე მოხდა.

სახელმწიფო დეკლარირებულად აღიარებს ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებებსა და თავისუფლებებს — მათ შორის რელიგიის თავისუფლებას. რელიგიის ან მრწამსის გამოვლენის თავისუფლება კი არა მხოლოდ ინდივიდუალური უფლებაა, ის შეიძლება განხორციელდეს კოლექტიურადაც.

რელიგიის თავისუფლების ეფექტური რეალიზაცია არ შემოიფარგლება სახელმწიფოს მხრიდან ამ უფლებით სარგებლობაში ჩაურევლობის ვალდებულებით. სახელმწიფოს აქვს პოზიტიური ვალდებულება, უზრუნველყოს რელიგიის თავისუფლებით ეფექტური სარგებლობა. აღნიშნული ვალდებულება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმ პირობებისთვის, რომლებიც რელიგიურ უმცირესობებს წარმოადგენენ. პოზიტიური ვალდებულება მოითხოვს სახელმწიფო ორგანოების

მიერ ყველა აუცილებელი ზომის გატარებას, რათა უფლების დარღვევა ან ასეთი დარღვევის საფრთხე თავიდან იქნეს აცილებული და უმოქმედობითა და სამართლებრივად არაადეკვატური რეაგირებით არ მოხდეს შეუწყნარებლობისა და ძალადობის წახალისება.

დღეს სოფელ სამთაწყაროში კვლავ უნდა ჩატარდეს პარასკევის ლოცვა და სახალხო დამცველის წარმომადგენლები ადგილზე დააკვირდებიან განვითარებულ მოვლენებს. საქართველოს სახალხო დამცველი მის ხელთ არსებული საშუალებებით დაიცავს ყველა კონფესიის მიმდევართა კონსტიტუციით მინიჭებულ უფლებას: „ყოველ ადამიანს აქვს სიტყვის, აზრის, სინდისის, აღმსარებლობისა და რწმენის თავისუფლება“. რელიგიის თავისუფლება იცავს ინდივიდის უფლებას, იცხოვროს, იმოქმედოს და თავისი საქმიანობა წარმართოს რელიგიის წეს-ჩვეულებათა და საკუთარი შინაგანი რწმენის შესაბამისად. (საქართველოს კონსტიტუციის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტი).

სახალხო დამცველი იმედს გამოთქვამს, რომ დაპირისპირების რეალური და კვლავაც მოსალოდნელი საფრთხის თავიდან აცილების მიზნით ყველა სამთავრობო რესურსი იქნება გამოყენებული, — ნათქვამია სახალხო დამცველის განცხადებაში.

სასკოლო რადიო - სოფელ ხორნაბუჯში

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ ხორნაბუჯის საჯარო სკოლას მცირე გრანტების პროგრამის ფარგლებში სასკოლო რადიოს პროექტი დაუფინანსდა. როგორც პროექტის ხელმძღვანელმა და ამავე სკოლის პედაგოგმა მარიკა პოპიაშვილმა გაზეთ „შირაქს“ განუცხადა, უკვე შეძენილია შესაბამისი აპარატურა. პროექტის ნაწილი კახეთში მოქმედმა არასამთავრობო ორგანიზაციამ USAID-ის დახმარებით დააფინანსა, აპარატურის ნაწილი კი სკოლამ საკუთარი სახსრებით შეიძინა.

მარიკა პოპიაშვილის განმარტებით, სასკოლო რადიოს მუშაობაში ძირითადად ამავე სკოლაში მოქმედი სამოქალაქო კლუბის წევრი მოსწავლეები ჩაერთვებიან. რადიოს გახსნის ცერემონიას ჩვენი გაზეთის ჟურნალისტი ილია მარტყოფლიშვილი ტრენერის რანგში ესწრებოდა. ილია მარტყოფლიშვილი კლუბის წევრებს სასკოლო რადიოს მუშაობაში კოორდინირებას გაუწევს. ის რეპორტაჟების მომზადებაში მოსწავლეებს ყოველკვირეულ რეჟიმში დაეხმარება. ის კლუბის წევრებს რადიოს სპეციფიკაზე და ჟურნალისტიკის პროფესიის თავისებურებებზე ესაუბრა, შემდეგ კი მათ აქტიური თანამშრომლობისკენ მოუწოდა.

ლი რადიოგადაცემებიც, რომელიც მთლიანად დედოფლისწყაროში მიმდინარე მოვლენებს ასახავს. რთული, მაგრამ ძალზე სახალისო საქმეა. რადიო გაცილებით მარტივი საქმეა, ასე რომ დარწმუნებული ვარ, მალე იგრძნობთ უსაზღვრო ენთუზიაზმს. შესაძლოა, ბევრი თქვენგანი მომავალში ჟურნალისტი არ გახდეს, თუმცა აქ მიღებული გამოცდილება მომავალში ძალზე წაგადგებათ. მით უფრო, რომ ამ საქმეში გამოცდილი ადამიანები საზოგადოებასთან ურთიერთობის თუ პიარ-სამსახურებშიც წარმატებით საქმედებიან და საკმაოდ პოპულარულ საქმედ ითვლება, — აღნიშნა ილია მარტყოფლიშვილმა.

ხორნაბუჯის საჯარო სკოლის დირექტორმა ლალი მენთეშაშვილმა ჟურნალისტი ილია მარტყოფლიშვილს პროექტის განხორციელებაში დახმარებისა და თანადგომისთვის მადლობა გადაუხადა. მისი განმარტებით, სკოლა კლუბს ყველაფერში გვერდით დაუდგება. შეგახსენებთ, სასკოლო რადიოს პროექტს გასული წლიდან ქალაქ დედოფლისწყაროს №1 საჯარო სკოლაც ადგილობრივი მედიის დახმარებით და საგრანტო დაფინანსების მეშვეობით ახორციელებს.

მისი თქმით, უმჯობესი იქნება, თუ ხორნაბუჯის სკოლა სამოქალაქო კლუბის გარდა, დამატებით ჟურნალისტიკა კლუბსაც შექმნის, სადაც ის მოსწავლეები გაერთიანდებიან, რომლებიც უფრო აქტიურად ჩართვას და ჟურნალისტიკის ფაკულტეტებზე ჩაბარებას გეგმავენ.

„თქვენი სკოლის ორი მოსწავლე უკვე 1 წელია, აქტიურად თანამშრომლობს ჩვენს გამოცემებთან. ხშირად ამზადებენ როგორც სტატიებს, ისე აუდიო რეპორტაჟებს. ქიზიყი. გე-ს და რადიო24-ის ერთობლივი პროექტის ფარგლებში მზადდება ყოველკვირეული შემაჯამებე-

სოფელ სამთაწყაროში დაძაბული სიტუაცია გასულ კვირასაც შენარჩუნდა. წინა შემთხვევებისგან განსხვავებით, მუსლიმანები ამჯერად სოფელში ორჯერ ჩავიდნენ. ისევ ჩაიშალა სამთაწყაროში მუსლიმთა პარასკევის ლოცვა. ამას გარდა, სოფლის ხოჯას სულიკო ხოზრევანიძეს ოჯახის წევრები ერთი საათის განმავლობაში ეძებდნენ. სოფელში მობილიზებული იყო დედოფლისწყაროს პოლიცია.

ქველმოქმედება ტაძრების ასაშენებლად

ძის ხელმძღვანელობით, ჯაზბენდი „ქოველსი“ (ხელმძღვანელი გიორგი მაღალაშვილი), სოფელ ზემო ქედის კულტურის სახლთან არსებული ვოკალური ჯგუფი, ბავშვთა გუნდი და ორკესტრი (მაცვალა ნიკლაური), კულტურის სახლთან არსებული ქორეოგრაფიული ანსამბლი (ხელმძღვანელი სვინა ზუბიაშვილი), ფოლკლორის ამერიკელი სპეციალისტები-აურელია შრენკერი და რიჩარდ ბერქლიანი. ისინი წელიწადზე მეტია, დაინტერესდნენ ქართული ფოლკლორით და პარიზიდან საქართველოში მოგზაურობენ. ამჟამად ისინი ზემო ქედში მაცვალა ნიკლაურის სახლში ცხოვრობენ და ქართულ ფოლკლორთან ერთად ჩვენს ნესჩვეულებს და ენას ეუფლებიან. აურელია ქართულს იმდენად კარგად ფლობს,

სამი წელია, ზემოქედის მოსახლეობა ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძარს აშენებს, თუმცა, უსახსრობის გამო მისი დასრულება ვერ ხერხდება. ერთადერთი გზა მშენებლობაში მეტი ადამიანის ჩართულობა და მათი ფინანსური დახმარებაა. სწორედ ამ მიზნით 2 ივნისს სოფელ ზემო ქედის კულტურის სახლში საქველმოქმედო კონცერტი ჩატარდა.

ლონისძიებში მონაწილეობდნენ მონვეული სტუმრები-ქალთა ფოლკლორული ანსამბლი „მანდილი“ (ხელმძღვანელი ნატო ნიკლაური), ვაჟთა კვარტეტი „ძველი სახლი“-გურამ ქავთარა-

რომ მას თარჯიმანი არ სჭირდება და აზრებსაც შესაბამისი ქართულით აყალიბებს და გადმოსცემს. იმ დღეს დარბაზში ერთი მიზნისთვის გაერთიანდა ყველა- ასაკის, ეროვნებისა და მუსიკალური გემოვნების მიუხედავად. სცენაზე ერთმანეთს სცვლიდა ქართული ხალხური ცეკვა, მუსიკა და ჯაზი...

სოფლის ადგილობრივი ხელოსოფლების განმარტებით, საქველმოქმედო კონცერტიდან შემოსული თანხა მოხმარდება სოფელ ზემო ქედში მშენებარე ღვთისმშობლის მიძინების სახელობის ტაძრის სახურავის გადახურვას.

* * *

საზღვრისპირა რეგიონები საქართველოს დიდი ტკივილია, მით უფრო მაშინ, თუ პირობითი საზღვრის ფუნქციას მდინარე ასრულებს. საქართველო-აზერბაიჯანის საზღვართან მდებარე სოფლების-სამთაწყაროსა და ფიროსმანის მოსახლეობა ცოცხალი საზღვრის როლს ასრულებენ. ათეული წლებია, აქაურ ქართველებს ეკლესია არა აქვთ. ისინი სალოცავად ისტორიულ ჰერეთში დადიან, რომელიც გაცილებით ახლოსაა, ვიდრე დედოფლისწყაროს რაიონული ცენტრი. აზერბაიჯანთან დამაკავშირებელი ხიდის ჩაკეტვაც ამიტომ განიცადეს ასე მტკივნეულად სამთაწყაროელებმა- ეს ხიდი უმოკლესი

გზით აკავშირებდა მათ საკუთარ მინა-წყალთან, ნათესავეებთან, წინაპართა საფლავებთან და, რაც ყველაზე მთავარია, სალოცავებთან.

ნ ივნისს ქალაქ დედოფლისწყაროს კულტურის სახლმა კიდევ ერთ საქველმოქმედო კონცერტს უმასპინძლა. ღონისძიება სოფელ სამთაწყაროში ეკლესიის მშენებლობას მიეძღვნა. კონცერტი მისასალმებელი სიტყვით გახსნა ხორნაბუჯისა და ჰერეთის ეპისკოპოსმა მეუფე მელქისედეკმა. ის მიესალმა საქველმოქმედო ღონისძიებების წამოწყების იდეას ეკლესიების აშენების მიზნით და დასძინა, რომ საქართველო ოდითგანვე ასოცირდებოდა ქრისტიანობასთან და დღესაც ყველა ერთგული უნდა დარჩეს ილიას იმ ანდერძის, რომლის მიხედვითაც საქართველოს სუ-

ლიერმა მამამ მთავარ საუნჯედ „მამული, ენა, სარწმუნოება“ და-გვიტოვა და მათზე ზრუნვა და-გვავალა. როგორც ეპისკოპოსმა თავისი სიტყვის დასასრულს აღნიშნა, ეპარქია სამთაწყაროს ტაძრის ასაშენებლად გაიღებს შემონირულობას 1000 ლარის ოდენობით. კონცერტში მონაწილეობდნენ: დები ნაყურები, დები გოგოჭურები, დები ზვიადურები, ფოლკლორული ანსამბლი „ჰერულა“ (ხელმძღვანელი და ღონისძიების ორგანიზატორი გიორგი პაპიაშვილი), პოეტები: გელა ბექაური, ზურაბ სუყაშვილი, აგრეთვე სო-

ფელ სამთაწყაროდან თვითმომკმედი კოლექტივები და ინდივიდუალური შემსრულებლები. ღონისძიებას ესწრებოდნენ მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელი პირები, ხორნაბუჯისა და ჰერეთის ეპარქიის წარმომადგენლები, სოფელ სამთაწყაროს და ქალაქ დედოფლისწყაროს მოსახლეობა.

კონცერტი ანსამბლმა „ჰერულამ“ კახური „მრავალჟამიერთი“ და სამთაწყაროში ლამაზი ტაძრის მოკლე დროში აშენების იმედით დაასრულა.

ინგა შიოლაშვილი

ისინი ჩემი თანამებრძოლები იყვნენ! ნუ გვიწოდებთ ფულზე გაყიდულებს!

(პირველი გვერდიდან)
თუ სახლში წავალ. ამიტომ, გთხოვთ, ნუ გვინოდებთ ყველას ფულზე გაყიდულებს! მე და ჩემმა მეგობრებმა, აქ რომ მოვიდოდით, ვიცოდით, რომ ომი დაგვხვდებოდა - ყოველ ნაბიჯზე სიკვდილი იქნებოდა ჩასაფრებული, მაგრამ მაინც წამოვედით. მე მწამს, რომ აქ ჩემს სამშობლოს ვემსახურებ... დიახ, ყველა მსგავს ტრაგედიაზე დანაშაულის გრძობა მაქვს ჩემი მეგობრების მიმართ, მაგრამ თავს იმით ვიმშვიდებ, რომ მათ დანებებულ საქმეს გავაგრძელებ! ჩვენ ოკუპანტები არ ვართ. ჩვენ აქ იმისთვის ვართ, რომ საქართველოში არ იყვნენ რუსი ოკუპანტები... ეს თქვენ, უბრალო ადამიანები აღიქვამთ ასე სხვანაირად,

ემოციურად ამ ყველაფერს, რადგან ქართველები ცოტანი ვართ, თორემ იქ ყოველდღე ერთი ამერიკელი მაინც ილუპება. უბრალოდ ამაზე იქ, საქართველოში, არავინ ლაპარაკობს. აქ, ჩვენთან ახლოს, არის ქალაქი სანგინა, სადაც დღე-ღამის განმავლობაში რამდენიმე შეტაკება ხდება და უმსხვერპლოდ არ მთავრდება, მაგრამ ეს თალიბების მოტივაციაზე არ აისახება. ისინი საოცარი სისწრაფით მრავლდებიან და ყველა მათგანში ერთი კი არა, რამდენიმე სიკვდილია ჩასახლებული...
- **გავრცელებული ინფორმაციით, აფეთქება ე.წ. ნაგვის მანქანამ განახორციელა, რამაც უსაფრთხოების ნორმების**

დაცვასა და კონტროლთან დაკავშირებით კითხვები გააჩინა...
- არა, უსაფრთხოების ნორმები სრულად არის დაცული, ყოველ შემთხვევაში რამე სერიოზული გარღვევა არ გვაქვს და მუდმივი კონტროლი ხორციელდება. უბრალოდ, საქმე ის არის, რომ არავინ იცის, ავღანელი, რომელიც „შენიანად“ მიგაჩნია, სინამდვილეში ვინ არის. ანუ შესაძლოა, მან თალიბების შიშით, ისეთი რამ გააკეთოს, რასაც ისინი უბრძანებენ. ამისთვის მათ სხვადასხვა უსასტიკესი მეთოდები აქვთ, რადგან ის, ვინც მათ იღვებს ენინააღმდეგება, მათ მტერია. დაუნდობლად აწამებენ და ხოცავენ საკუთარ ხალხსაც კი... ის თვითმკვლელები სატივროთო მანქანით მოდიოდა,

მისი შეჩერება კი, მიძიმე შეიარაღების ან ბარიერის გარეშე შეუძლებელია...
- **საქართველოში გავრცელდა ვიდეო, სადაც თალიბები ჯიჰადზე საუბრობენ...**
- დიახ, ვიცი, ჩემი ოჯახის ნევრებისგან გავიგე ეს ამბავი. მითხრეს, რომ პანიკაა... არ ვიცი, ვიდეოჩანაწერის ნამდვილობაზე თავს ვერ დავდებ და ვერც იმას ვიტყვი, რომ ფალსიფიკაციაა, მაგრამ, როგორც ავღანელებისგან ვიცი, ამას სასულიერო პირი აცხადებს, ანუ ის მოუწოდებს ყველა მუსლიმს... გარდა ამისა, მათ სხვანაირი პრინციპები აქვთ და პიროვნება, რომელიც ჯიჰადს აცხადებს, არ დაიმალეობდა. თუმცა ყურადღება ნამითაც

არ უნდა მოვადუნოთ, რადგან მათთვის დაბრკოლება არ არსებობს. შესაძლოა, ხვალ ბაზაზეც შემოვარდნენ, როგორც არაერთხელ გაუკეთებიათ ან ახლა, ამ წუთებშიც გეგმავდნენ ამას. ან სულაც დაუგეგმავად შემოვარდნენ, რადგან გონებამ ასე უკარნახათ და თუ მოკლავენ, სიკვდილსაც გალიმებული ახვადება. ამას ვერ ავხსნი... არადა, ამერიკა აქ ცივილიზაციის შემოტანას ცდილობს, აქ, ავღანური პროვინციის გარეუბნებში და ცოტა მოშორებითაც, სადაც სენობის ნანგრევებში პატარა ბავშვებისგან „მოსიარულე ბომბებს“ ქმნიან“.

ლალი პაპასკირი „კვირის პალიტრა“

მარიამ - დედა

დიდ-დედა მარიამ ოჩიაური-გოგოჭური 92 წლისაა, მაგრამ თვალცი უჭრის, სმენაც კარგი აქვს და ჯანაც მოსდევს: ისევ ქსოვს და ქარგავს, ისევ თიბავს და წველის ძროხას, ტკბილნაუბარიც ბევრი აქვს, ზოგი ლექსად გამოთქმული, ზოგი ლოცვად ჩამოყალიბებული, ზოგი კი არაკი და გამოცანაა. საინტერესოა მისი ცხოვრება. არხოტში დაიბადა 1921 წელს. სკოლა იყო ოთხნობიერი, მაგრამ ქალებს არ ასწავლიდნენ, „ქალს სწავლა რად უნდა, გაკახდები, ქალის საქმე ქსოვა, ბეჭვა და საქონლის მოვლაა“ და ისიც სხვა „ქალებისთვის“ მწყემსავდა საქონელს და მალვით ნასწავლ ასოებს ქვაზე კანრავდა. მერე მთავრობა „გაბარზდა“ და ვისი შვილებიც სკოლაში არ დადიოდნენ, აჯარიმებდა. მეზობელი ჩეჩენ-ინგუშები არხოტელებთან უთანხმოებაში იყვნენ. 1924 წელს ისინი თავს დაესხნენ არხოტელებს, ზოგი ტყვედაც წაიყვანეს, საქონელი გალალეს, ხელს გააყოლეს ერობო-ყველი და ყველაფერი, რაც შეიძლება არა რომ წაეღო. 1944 წელს ისინი სტალინის ბრძანებით გაასახლეს და ლილიაში არხოტელები ჩაასახლეს. 16 წელი ცხოვრობდნენ ხევსურები ლილიაში. სტალინის სიკვდილის შემდეგ ჩეჩნები უკან დაბრუნდნენ და

ღიღილი ისე იყო ჩვენთვის, როგორც მშობელი დედა. ჰავაც კარგი იყო და ბუნებაც. ათასნობიერი ყვავილი ჰყვარდა გაზაფხულ-ზაფხულში. იქაური თავილი სულ სხვა გემოსი და სურნელისა იყო, ამიტომ მესაქონლეობასთან ერთად მეფუტკრეობასაც მივდევდი. ჩეჩნების ჩამოსვლის შემდეგ იქ აღარ დაგვედგომებოდა, მთავრობამ უპროცენტო გრძელვადიანი სესხი მოგვცა, მანქანები გამოგვიყიდა, წამოვიღეთ ჩვენი ბარგ-ბინა და წამოვივადით. ფუტკარი იქ დაგვრჩა. სხვანაირი იყო მთის ცხოვრება, მალაზია, მატერიები და ჩასაცემლ-დასახური ძალიან გვიან შემოვიდა, ყველაფერს მატყლის და ტყავისაგან ვაკეთებდით ჩვენ თვითონ. ჯერ ტოლს ვქსოვდით დაზგაზე, იმას ვღებავდით დაყენებულ წაცარ-წყალს, ძროხის შარდსა და ლილაში. მთელი თვე იყო ამ საღებავში. მერე ვრეცხავდით და მისგან ვიკურავდით სადიაცოს და ქათიბს, ანუ ქოლქოს. ამოგვყავდა პაჭიტები ფეხზე ჩასაცემლად, ძირზე გამოგვანილ ტყავს წავაკერებდით გამძლეობისთვის, ზემოდან, ისე როგორც ტანსაცმელს, ფერადი ძაფების, მიწვების და ვერცხლის „ფულებსაგან“ ვქარგავდით. მეტი რა საქმე გვქონდა, იქ დიდი სახლ-კარი არ იყო დასალაგებელი და ბალ-ბოსტანი გასამარავლი. შევხაროდით ცას და დედამინას, მათ ფერებს ვითავისებდით და ჩვენს ხელთ-ნაკეთობაში ვიყენებდით. ვქსოვდით ფარდა-ჯეჯიმებს, ხურჯინებს. წინნაკვერცხილი თიბები გვქონდა, რომელსაც სპეციალური ხის ნაცრისაგან დამზადებული ხსნარით ვიღებავდით და სულ მოყვითალო-ჩალისფრად გვიზინავდა. ლილიადან რომ წამოვივადით, უკვე სამი შვილი მყავდა: შოთა, შალვა და თამარი. ორგანათხოვარი ვიყავ. პირველი ქმარი მალე მომიკვდა, შვილი არ დამრჩა, მაგრამ ისეთი კარგი დედამთელი მყავდა, მერევე გათხოვრილიც კი ხშირად ვსტუმრობდი. უსაჩუქროდ არ გამომიშვებდა. ერთხელ, შუალამისას, გამეღვიდა, ვხედავ, ზის ჩემი დედამთელი და მიყურებს. რას უზიხარ, ავად ხომ არა ხარ-მეთქი, ვკითხე, არაო, მითხრა, შენ გიყურებ და გესიყვარულეობი. წრფელი და ხალასი ხალხი ცხოვრობდა მაშინ მთაში. 10 დეკემბერი იყო, პირველ შვილზე მუცელი რომ ამტკიცვდა. სახლში მშობიარობა უწმინდურობა იყო, არ შეიძლებოდა, არც არავინ უნდა დასწრებოდა ამ პროცესს, თავად უნდა მოგველო თავისთვისაც და ახალშობილისათვისაც. თივაბულუ-

თითქოს მშვიდად უნდა ეცხოვრათ, მაგრამ მთავრობამ მინც გამოარდა ხევსურები და ბარში -წითელწყაროს რაიონში ჩამოასახლა.

ძლებოდა, არც არავინ უნდა დასწრებოდა ამ პროცესს, თავად უნდა მოგველო თავისთვისაც და ახალშობილისათვისაც. თივაბულუ-

ლაშეყრილ ფიცრულში შემადგეს, როგორც უწმინდურს საძმელ-სასმელს შორიდან ვროხით მანვდიდნენ, თან საქარგ-საკერავი გავიყოლე. ვაჟი მეყოლა, ჭიპლარიც მე გადაუყვანდნენ და მოვლითაც თავად მოვუარე. შუაცეცხლი მენტო, საცეცხლურიდან კვამლი ადიოდა. ჩემი მამათილი დათიკო (აპარეკა) გოგოჭური მთაში ნათქვამი კაცი იყო, მთავრობაშიც კარგად იცნობდნენ. შინაგან საქმეთა მინისტრი შადურე მეგობრობდა მასთან. სწორედ მაშინ ამოვიდა სტუმრად ჩემს ოჯახში და როცა გაიგო ჩემი მშობიარობის ამბავი, ძალიან გაჯავრდა. „ეს რა წესია, იქნებ რა გაუჭირდეს ქალს ან ბავშვსო.“ მართლაც, ხშირად ილუპებოდნენ დედის უცოდინრობის და გამოუცდლობის გამო ბავშვები. მთის ქალები ცოტა მაკაცრები და ცივები არიან. არ მახსოვს, შვილებსთვის მეკოცნოს. არა, განა სირცხვილია შვილის კოცნა, თუ სურვილი გივლის, უნდა აუკოცო და მოვფერო, მაგრამ მარტო ამით არ გამოიხატება სიყვარული, ის ცოდო-ბრალით, ზრუნვით, ამაგიტო, ერთგულებითა და მხარში დგომითაც შეიძლება გამოხატოს. ჩემი მეორე ვაჟი- შალვა, 36 წლის ასაკში გულით დამელუბა. სიტყვა ვერ ამოვთქვი, გული კი მიტროდა, მეფუფქებოდა, ათას რამეს ფიქრობდა და იხსენებდა ჩემი გონება, მაგრამ უზმოდ და უცრემლოდ გავაცილე. არ ვიცი, ეს სისუსტე იყო ჩემი თუ სიმტკიცე, მაგრამ ადამიანი ყველა თავისებურია, ძალად, მოჩვენებითად არ უნდა იცხოვრო და მოიქცე, უნდა იყო ისეთი, როგორც უფალმა დაგბადა.

საუკუნეს მივაღწიე და ლექსის და სიტყვის მადლი არ დამელია. სირცხვილიც კია, ამხელა ქალი ბუტბუტს რომ დაგინებებ, რას აკეთებო, მეტყვიან. მეღელესებამეთი და ვიგონებ ხან ლექსებს, ხან ზღაპრებს, ხან გამოცანებს. ალბათ გენიდან მომდგამს. პაპაჩემი (დედის მხრიდან ანუ ბაბუა) , მინდია ნიკლაური (მეტსახელია მერცხალას ეხმენენ) კარგი მოლექსე იყო. ვაჟა-ფშაველას ძმობილობდა. ერთხელ, ქორწილში მიმავლეს, ლექსში ვაჟა გადაპყროდათ. ვაჟას გვერდზე მოუსვამს დედამჩემი ნაწეკა და უთქვამს: აბა, ჩემო ქალო, ჩონგურზე დაამლერე მერცხალას ლექსებიო. დიდი „ვეფხისტყაოსანი“ ზემირად იცოდნენ ჩემმა ბაბუამ, ბერდელამ და დედამჩემამც. ჩვენც გვასწავლიდნენ. ძალიან ბევრი ადგილები მეც ზემირად ვიციოდი. გარმონზე ვუკრავდი და ისე, ჩემთვის, ხანდახან დაამლერებდი კიდეც. სულ მენატრება მთა და ჩემი ბავშვობა, მაგრამ ბარშიც მომწონს. აქაურ ხალხს კარგად შეეწყევთ. სანაქებო რძალი მყავს და კარგი მეზობლები, მეც ყველა მიყვარს და ისინიც პატივს მცემენ. უკვე ხანდაზმული ვარ, მაგრამ მინდა, ვიდრე ფეხზე ვდგავარ და შემიძლია, ჩემს ოჯახს ამოვეშველო, ვქსოვ, ვქარგავ და ორიოდ კამიკს ვავადებინებ, პენსიასაც ვუნაწილებ ჩემს ოჯახს, ესეც რამეა ამ გაჭირვებულ ცხოვრებაში, არც საოჯახო საქმე მიჭირს, ჯერჯერობით. როცა აღარ შემეძლება, უფალს ვთხოვ დროულად დამახუჭონოს თვალები, არცენ არ შევანუხო, -გვიყვება მარიამ-დედა, ოღონდ სუფთა

ხევსურულ კილო-კავზე, ისე, რომ ზოგიერთი სიტყვის „თარგმანი“ უწევს მის რძალს- დალი ბალაშვილს. კარგი, მშრომელი ოჯახი აქვთ შოთას და დალის. ორი სტუდენტი ქალიშვილი ჰყავთ; ანა ივ. ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტში უცხო ენებზე სწავლობს, მესამე კურსზეა, ბებიის მოსახელე მარიამი იქვე ქართულ ფილოლოგიას ეუფლება. ის ჯერ პირველკურსელია. მასაც უყვარს პოეზია, ქსოვა, ქარგვა და ხელსაქმე.

- ობოლი ვიყავი, დედინაცვალმა გამზარდა, არ ვემდური, მაგრამ მარიამ-დედასთან ისე ვარ, როგორც ლეილი დედა-შვილი. ჩვენს შორის არსებული ასაკი არაფერს ნიშნავს, ის უაღრესად თბილი და პროგრესულად მოაზროვნე ადამიანია. დღესაც ვითვალისწინებთ მის რჩევებს. კარგი სანათესაო ჰყავს. გოგი და ირაკლი ოჩიაურები მისი ბიძაშვილები იყვნენ. ხშირად სტუმრობდნენ მათ და ამხანაგ-მეგობრებსაც მოიყოლებდნენ. არაერთხელ ყოფილან მათთან ნოდარ ანდლუაძეც, ანა კალანდაძე და სხვები. ერთი მული მყავს-თამარი, ღუშეთშია გათხოვილი. სამწუხაროდ შვილი არ ჰყავთ და ორივე ხელით ჩემი შვილებსაყვანა. სიძე გაბრიელ

ჯაბუშანურის ძმისშვილია და მათ ოჯახშიც ლექსაობა და კავიაობა ჩვეულებრივი მოვლენაა. ჩვენთან ქიზიყელები იშვიათად უკავშირდებიან ბედს ხევსურებს. სხვისი არ ვიცი და მე მათთან ძალიან ბედნიერი ვარ, - გვეუბნება ოჯახის რიგით მეორე დიასახლისი (პირველი ისევ მარიამია) დალი ბალაშვილი და სასურათედ ისე მზრუნველად უვარცხნის თმას ბერ-დედას, ამკარად ეტყობა, ეს არც პირველია მათ ყოველდღიურ ყოფაში და არც უკანასკნელი.

მარიამ-დედა კი ასე ილოცება ყოველ დღე ცისკარისას თუ მწუხრისას: - „ღმერთო, იესო მაცხოვარო, როგორც ცათა შინა, ესრეთ ქვეყანასა ზედა, ვეხვეწებუ ბედსა შენსა, შენ იყავ ჩვენი მშველელი, შენ ენო-დე ჩემს დელსა და პატარასა, შორსმყოფსა და ახლოსმყოფსა, შენი ბედი და დოვლათი ენოედეს ჩემს ოჯახსა“. გისმინოს უფალმა ბერი-დედავ, ასი წლის-თავზე შევხვედროდეთ. აქ შენ თავად სთქვი: რვა წელი რა ბედენაა, რვა წელს ვეღარ გავუძლებ განა, აქ ყოფნაა ვაჟკაცობა, თორო იქ წასვლას რა უნდაო.

არცრა, სიმხნევე, შრომა და სოცოცხლე. ნარი მორავშილი. ქვემოთ გთავაზობთ მარიამ ოჩიაური-გოგოჭურის რამდენიმე ლექსს ჭაშნიკისთვის.

ასალ წულ მოგვიანლოვდა,
დღენი შიდიან ჩქარაო,
ქალებსი მოლოდინი მაქვ,
შაუწყხდი ძალიანაო.
უთხარით მარიამასა,
ბეომ რა დაღვიბარაო,
კარგად ისწავლეთ სტუ-
დენტო,
არვინ გაჯობასთ სხვაძაო.
მე მაინც მიძავალი ვარ,
მალე დღესა თუ ხვალაო,
იქნება ვეღარ მაიმსწრო
დუშეთს მცხოვრებო ქაღაო,
ვიცი რომ არვის ქალების
მოსუცი ჩემისთანაო,
მაიანლოვდა ას წელი,
ვლექსაობ თანდათანაო.
მეხობლებ მიჯაგრებებიან
ნუ ამბობ წარმარაო,
თავის ადგილზე დაუდღე,
შე არხოტელი ქაღაო,
ჩემი ტანჯული ცხოვრება
მაშ როვორ გავატარაო?
ოღონდ თქვენ იყნეთ
კარგადა,
ტუუთლს არ ვიტყვი, არაო.

***
„მამო მშითა ხარ მაკარი,
თორე მტერ მოგკეროდა,
ავჯაბრდებოდა სოფელი,
სალამი დაგელოდა.
ხად დამჩნი, მამო ესტატეკვ,
თათრების მესამდღვარეო,
მე კი უშენოდ ვერა ვქენ
მტერს ვერა მოვაგვარეო.“
***
„მაგათრეე ქვეყანაზედა
სეტყუაო ხანასაო,
ქორდალ დადგენ თუშები,
მურო დაიდო ცხვრისაო.
გამასტყვრა ქონადლაო,
სვადად წამავა ქვიშაო,
შიგ ჩაიჭრინა თუშები
თავის მავლილი
ცხვრითაო.
უხარის იმათ დედებსა
მაგვივლენ შირაქითაო.
შვილების ნახვა სწადიან
იმათ მავლილის ცხვრისაო,
ის კი რას მაჭკონდებოდა,
დაგვიტუსადებს მიწაო.“

* * *
ჯალაფთ ჩემიდეკს საე სა-
ლი,
მწუქმს გავსე თხების
ჯოგისა,
ავლაღე მუსინაშია
დიდის ხალხისაო ჯოხითა.
მე მგლებიც ვერას მაში-
ნებს,
შიში ჰქონდ ჩემის ეოფისა,
წამუედ საშინაოდა,
ჩამოიარე ცოცვითა,
სოფლის ზარს შამაშავალი
ვერ გამძნეს სევსურობითა,
მივამხე სევსურთ ქაღებსა:
ვანშამ მხადღების, მოდიოთ!
ზოგ-ზოგ ვავინცობთ
კარგადა,
ანდ არა მააქეს ზოგისა,
კართოფილიან-ძელიანი,
ცუცხლზე შემოვღვი ქობია.
შენი ჭირიძე, მერცხალო,
ჭირიძე შენის ძმობისა,
მხაროა გრძე გუგ უჭრელია,
ხმა მადის შენის თოფისა,
გამატოლებ კონტასა,

ქალების ნაებენ თო-
ზინსა,
ადვილად ნუ ამადლებ
ემა შენ დიდურ ორზინსა.
მამავ ონდები არხო-
ტო
არხოტით აურა ვავებე
გულს შემომაწვა დარდია,
დაწვევ, მიღარ შემინების
ადგომას დაგეზრებო,
გამოვსადამე სახლ-კარსა,
მოვალ არ ანაქარევი.
ვემის ტვის გორით გიუ-
რებ
სოფელი, შორა დარჩები,
დაშლილო გაბურთ ქვი-
ტირო,
გაორებულლო სახლებო,
არხოტის მთაზე შემოვხედ
დარდისგან განაშწარევი,
ფრინველთა ძაღრა დაწვევს
შემოიბურტეკს მხარები,
თვალ შემოვავლე მთა-
წვერსა

ანდა არხოტის მხარები,
დამე ონდ-მამკონდა
ვევლაი,
სიერმის დრო განატარევი,
თუცა აღარ ვარ უმაწვლილი,
მაქვის სიხერის ხანები,
რა ტკიბლ ყოფილა სამშო-
ბლო,
მე იმას ვენაცვალევი.
***
ამოსავლეთით ამონდა
თვალად ლამაზი ქალიო,
ამოაქვა საყურ-ბეჭედი
უქრიალებდა ქართო,
სათანოდ ამოიყვანა
სამოცი დედად ცხვართო,
ვინც რომ მაკ გოკოს
აკოცებს,
ის არის მისი ქმარიო.
აკოცა ბიჭმა რეკვენმა
თავს ვადიმტვრია სმალიო.
არწივო
თვალთა გაულობა, არწივო,
ჰავრის მონადირეო,
ლალი ბუნებით საყსეო,
შაკრულო,

ტანამცირეო,
შენთა საწრლოთა ელდაო,
ცის კიდეთ მონაწირეო,
დაპკივლი, მთებსა სდარა-
ჯობა,
ქედვზე მოსადილეო.
ეინვარს კალთაზე ჯიხვები,
უწვევს ვით დედან ბადლიო,
ასიამოვნებ ტიუსსა,
როგორც ბუღბულსა
ბადიო.
მის გვერდზე წყარო
ჩამოდის
ანქერებული, ლალიო,
დროთა მნიშვნელად
რქებუდა,
ნახარდი აქ და დალიო.
არხოტის ვიწრო ხეობა,
შადეილებო სისხლითა,
წინიდგე ძალით ნაჭერო,
სმლითა, თოფითა, ისრითა
სრუ ჩვენ რა დაგვედ უღელი
გადტანელი ისრითა,
ჩვენ ჭირ სრუ დაფარულია,
როგორც ქვეყანა ნისლი-
თა“.

„როგორ გაფრინილან წლები...“

ადამიანის ცხოვრებაში ბავშვობა ყველაზე ნათელი წერტილია, რომელიც ლამაზ მოგონებებადაა აკინძული ჩვენს მეხსიერებაში. თუმცა, ეს ყოველივე ძალიან მალე მთავრდება. 6 წლის ასაკში, დგება პერიოდი, როდესაც უტკბილეს ბაღის კედლებს ვტოვებთ და სკოლისკენ მიმავალ გზას მივყვებით. გავაწლები და ისინი განვლილ წლებს სხვადასხვანაირი ღირებულებებით გადააფასებენ. დარწმუნებული ვარ, ყველა მათგანი გულში ხშირად ინატრებს საბავშვო ბაღში გატარებულ ბავშვობის წლებს. ბავშვობა, რომელზეც ცხოვრებისეული სიტყბო და სიმწარე ჯერ არაა ასახული და შესაბამისად, მისი პატარა სული დიდ სისუფთავს და სინამდის ინახავს.

რამდენიმე დღის წინ, დედოფლისწყაროს N2 საბავშვო ბაღა - ბაღში, (დირექტორი ქეთინო ჩალახეშაშვილი) 6 წლიანი აღსაზრდელების გამოსაშვებ საღამოზე გახლდით მინვეული, ამ ღონისძიებით ბაღის პედაგოგის, ქეთევან გიგოლაშვილის აღზრდილები საბავშვო ბაღს ემშვიდობებოდნენ. პედაგოგებში სევდიანი განწყობა შეიმჩნეოდა, ბავშვები კი სიხარულს თავის სიცელქეში ამჟღავნებდნენ. მათთვის ხომ ჯერ კიდევ უცხოა ცხოვრების ქარტეხილები, სულაც არ ფირობენ, რომ ეს მათ მიერ გამართული ბოლო კონცერტი გახლდათ მშობლიური ბაღის კედლებში და მათ ცხოვრებაში აღარასოდეს განმეორდება ასეთი დღე! თუმცა რას იზამენ? - ასეთია ცხოვრების კანონზომიერება, ცხოვრება, რომელიც თავისეულ მიჯნებს გვიწესებს. ...თეთრ პერანგებსა და შავ სმოკინგებში გამოწყობილ ბიჭებს ხელკავით გამოჰყავთ თავისი მეწყვილე გოგონები, რომლებსაც ამ დღეს იასამნისფერი ატლასის კაბები ეცვათ. თითოეული მათგანი ლამაზი ვარცხნილობით იწონება თავს. არც ტკბილ-მოუბარი ენით გვაკლებდნენ სათქმელს. ჯერ სკოლაში არ მისულან, მაგრამ წინდანინ უკვე დედა ენას უმღეროდნენ, აქედანვე იციან, რომ ამიერიდან წიგნი მათი განუყოფელი ნაწილი უნდა გახდეს, იციან, რომ ქართული ენა ჩვენთვის სიმღერის ენაა, მტრისთვის კი, - სწორუპოვარი მახვილი. ისიც, რომ „მომავალი თაობები აივლიან-ჩაივლიან, ქვეყანაში კი, სულ იქნება „აი ია“, „აი, ია!“ ბავშვებმა წარმოთქვას ლექსები ქვეყნის სიყვარულზე, უდაბოგებზე და მათ ღვანლზე, საკუთარ ლამაზ მომავალზე. შესრულდა „ტანგო“ (ანა სესიტაშვილი და ნიკა მაისურაძე) და ცეკვა „ქართული“ (ლუკა ბარნაშვილი და მარიამ გამხვებულაშვილი) მშვენივრად მოიხერხეს როლები და ითამაშეს საინტერესო როლები, რომელსაც მოჰყვა ძალიან სხარტად და ლამაზად შესრულებული „ცანგალა და გოგონა“ (ნოდარ

გივიშვილი და მარი შეითინშვილი) . ღონისძიებას ჰყავდნენ „დედა ენის“ გმირები-ქართველი ერის სულიერი მამა-ილია ჭავჭავაძე, დედაენის ავტორი- იაკობ გოგებაშვილი და „ზარმაცი გიგოც“ კი. მარიამ პატაშურმა დედასთან ერთად ჩონგურისა და დოლის თანხლებით შეგვისრულა სიმღერა - „ჩამოვუქროლებ ჩემს საქართველოს“. ღონისძიება თავისი მხატვრული გაფორმებით, შინაარსით და შესრულების მანერით სრულად ესადაგებოდა იმდღევანდელ შეკრების მიზებს, რამაც, საბოლოო ჯამში, ყველას სასიამოვნო განცდები დაგვიტოვა.

***

...მეორე დღეს, კვლავ უმასპინძლა ამავე ბაღმა დამამთავრებელი ჯგუფის გამოსაშვებობებულ საღამოს. ამჯერად პატარები თავის ბაღის პედაგოგებს ეკა ნიკლაურს და ქეთევან ჯალიაშვილს ემშვიდობებოდნენ, ძალიან ლამაზი ღონისძიება გახლდათ, გოგონებს გულზე შავი ვარდდაბნეული ვერცხლისფერი სარაფნები ეცვათ, ხოლო ბიჭუნებს შავი სმოკინგები, სცენაც ძალიან ლამაზად - თეთრი ბუმბუტებით და ყვავილებით იყო მორთული. პატარებმა ლექსები მიუძღვნეს დედას, სამშობლოს, მასწავლებლებს, ქართულ ენას, ბაღში განვლილ წლებს და შემდეგ, მომავალ სკოლას. გაიხსენეს, თუ როგორ მოიყვანეს მშობლებმა სულ პატარები ბაღში და როგორ დაფრთხილდნენ აღმზრდელების ხელში, რისთვისაც მადლობა გადაუხადეს პედაგოგებს ამდენწლიანი მზრუნველობისა და კარგი აღზრდელითი საქმიანობისთვის. უნდა აღინიშნოს, რომ პირველად დედოფლისწყაროს N2 ბაღა-ბაღში შემოიღეს და ტრადიციად დაამკვიდრეს პატარა ვირტუოზების მიერ შესრულებული ცეცხლოვანი ცეკვა „ტანგო“, რომელიც საოცრად შეენით ბავშვებს, რომლის ხილვაც მაყურებელს ღიმილის გარეშე არ შეუძლია და სასიამოვნო ემოციებს იწვევს მათში. სწორედ მაყურებლებისა და პედაგოგებისთვის საოცარი მოქნილობით შესრულდა გიორგი გოგაშვილისა და ანა ტუხაშვილის მიერ ცეცხლოვანი „ტანგო“. ღონისძიებას არც ევროპული ცეკვა - სიმღერა აკლდა, ბავშვებმა აიხდინეს თავისი ოცნება და გარეშე კიდევ, რამაც კიდევ უფრო მეტი ოვაცია გამოიწვია მაყურებელში. დასასრულს, ბავშვებმა იმღერეს ანსამბლ „ივერიის“ ჰიმნად ქვეული სიმღერა „გზა დაგვილოცეთ!“: - „გაფრინდა ხუთი ლამაზი, უდარდელი და ბედნიერი წელი, მალე ექვსი წლის გავხდებით, დავემშვიდო-

ბებით ჩვენს საყვარელ საბავშვო ბაღს, გავიღის ცხელი ზაფხული და დადგება შემოდგომა, ნავალთ სკოლაში და შეუდგებით სწავლა-განათლებლის დიდ გზას!“ - ამბობს მარი ოჩიაური.

თვალცრემლიანი დაემშვიდობნენ პატარა აღსაზრდელებს პედაგოგები- ეკა ნიკლაური და ქეთი ჯალიაშვილი, რომლებმაც მომავლის სავალი გზები დაულოცეს პატარებს. თავის აღსაზრდელებს სიტყვით მიმართა ბაღა- ბაღის დირექტორმა ქეთევან ჩალახეშაშვილმა და ბედნიერი მომავალი უსურვა მათ. ღონისძიებაზე საპატიო სტუმრად მონაწილე გახლდათ დეკანოზი ნიკო-

ლოზი, რომელმაც თავისებური მადლი და სიკეთე შესძინა პატარების გამო- სამშვიდობებელ საღამოს, მან დალოცა ღმერთისთვის ყველაზე საყვარელი შვილები, რწმენით სიარული უსურვა მათ.

N2 ბაღა-ბაღის ზემიები სამახსოვრო ფოტოების გადაღებით დასრულდა. ნელს ამ ბაღში სულ 50 ბავშვმა და- ამთავრა ექვსწლიანთა ჯგუფი, აქედან 46 აღზრდილი შემოდგომიდან სკოლაში განაგრძობს სწავლას. ფეხბედნიერი ყოფილიყოს თქვენი ნაბიჯები სკოლისკენ, ბავშვებო!

ლალი მხრინიშვილი

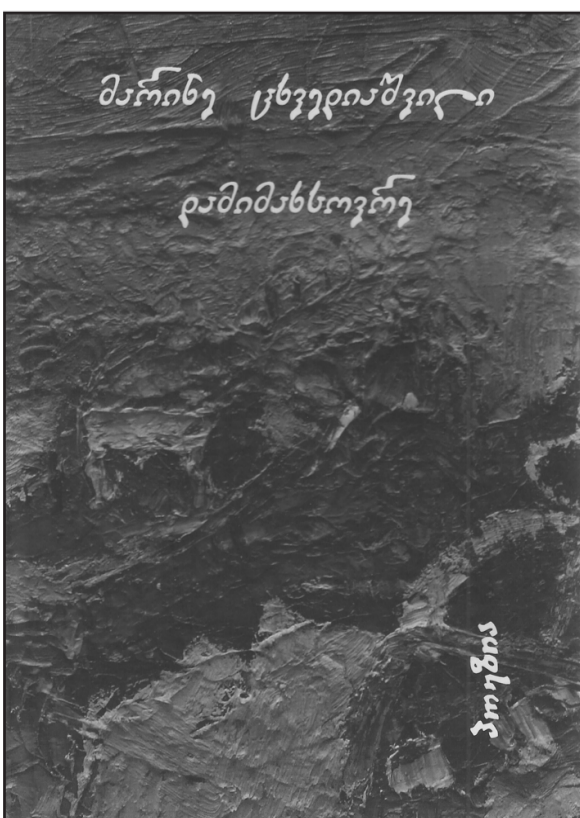
შენ დრო დააბი უკვდავების სადარ მდელიოზი...

ეს საოცარი სიტყვები მარინე ცხვედიაშვილმა თავის მეუღლეს, დიდ ხელოვანს, გამორჩეულ მხატვარსა და მწერალს ჯემალ კუხალაშვილს მიუძღვნა, რომელსაც ამ დღეებში სახვით ხელოვნებაში შტატანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის სახელმწიფო პრემია მიენიჭა. მე კი ვიტყვი, რომ ეს სტრიქონები ორივეს მიესადაგება. ეს რომ ასეა, სამების საკათედრო ტაძარში გამართულმა მათი ახალი წიგნების „დამიმახსოვრე“ (მარინე ცხვედიაშვილი) და „მე არა“ (ჯემალ კუხალაშვილი) პრეზენტაციამაც დაადასტურა, რომელმაც ქართული კულტურის წარჩინებულ კოჰორტასა და პოეზიის თაყვანისმცემლების ვრცელ აუდიტორიას უმასპინძლა.

პოეტების შემოქმედებაზე სიღრმისეულად ისაუბრეს ცნობილმა მწერლებმა, ლიტერატურის კრიტიკოსებმა, მეგობრებმა და კოლეგებმა. მათ შორის გამორჩეული იყო

დიდი გალაკტიონის ძმისწულის და ერთადერთი მემკვიდრის, პროფესორისა და მწერლის ნოდარ ტაბიძის გამოსვლა, რომელმაც უდიდესი შეფასება მისცა მათ შემოქმედებას და აღნიშნა, რომ ხსენებული წიგნები ყველა ქართველის ოჯახის სამაგიდო წიგნად უნდა იქცეს და რაც შეიძლება მეტმა ადამიანმა, განსაკუთრებით ახალგაზრდობამ უნდა ნაიკითხოს.

ასევე გულწრფელი და ამალღეველები გამოსვლა ჰქონდათ ყველა-სათვის ცნობილ და საყვარელ პიროვნებებს გივი სიხარულიძეს და ერეკლე სალიანს, რუსთაველის საზოგა-

დობის თავმჯდომარეს დავით შემოქმედელს, ცნობილ პოეტსა და საზოგადო მოღვაწეს გივი მახნაზარს, მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილეს ბალათერ არაბულს, მწერალ ელგუჯა ლებანიძეს, პოეტებს: მზია ხეთაგურს, იასულაბერიძეს, ბადრი ქუთათელაძეს, მირიან ფალიანს, ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორს დავით ანდრიაძეს, ცნობილ მსახიობს გუჯაბურდულს...

მთელი საღამო მშვენიერი ქართული ჰანგების ფონზე მიმდინარეობდა. დარბაზში ისმოდა უამრავი მილოცვა, აგრეთვე სატელეფონო ზარები. ერთ-ერთი მათგანი ეკუთვნოდა მარინე ცხვედიაშვილის უახლოეს მეგობარს, საქართველოს მწერალთა კავშირის

თავმჯდომარეს პოეტ მაყვალა გონაშვილს, რომელიც ამ დროს საპატიო მისიით სანკტ-პეტერბურგში იმყოფებოდა.

საღამოზე დიდხანს იღვრებოდა სინათლითა და სინატიფით აღსავსე სტრიქონები, ხოლო კედლებს მეტ მშვენიერებას მატებდა ჯემალ კუხალაშვილის ნახატები.

უამრავი ჯილდოსა და პრემიის მფლობელთათვის (ვაჟა-ფშაველას, გიორგი ლეონიძის, გალაკტიონ ტაბიძის, სახელმწიფო პრემიის და სხვა.) ყველაზე მაღალი ჯილდო ხალხის სიყვარული და თანადგომა იყო.

ღონისძიების დასასრულს მარინე ცხვედიაშვილმა და ჯემალ კუხალაშვილმა ერთგულ მკითხველებს პოეტური კრებულები თავიანთი ავტოგრაფებით უსახსოვრეს.

ეს შთამბეჭდავი საღამო დიდხანს იქნება დაუვიწყარი იქ მყოფი საზოგადოებისთვის.

ნანა ჭიჭინაძე

სელენის დეფიციტის გავლენა ადამიანისა და ცხოველის ჯანმრთელობაზე

მსოფლიოს ბევრი რეგიონი ხასიათდება სელენის ნაკლებობით მიწაში და შესაბამისად, კვების პროდუქტებში. რუსეთი, ჩინეთი და ზოგიერთი დასავლეთის ქვეყნები ცნობილია როგორც სელენის მეტნაკლებად დეფიციტის მქონე, არ გამოვროცხავ საქართველოს ზოგიერთ კუთხესაც (კვლევა არ ჩატარებულა). საყოველთაოდ ცნობილია, რომ ადამიანის დღე-ღამური მოთხოვნა ამ მიკროელემენტზე შეადგენს 50-100 მკგ/დღეში, მაგრამ უკვე ითვლება, რომ ქვემოთ მოთხოვნა თითქმის 3-ჯერ მეტია და საშუალოდ, შეადგენს 200 მკგ/დღეში. სელენი ცნობილია, როგორც ძლიერი ანტიოქსიდანტი. ამერიკის მეცნიერებთა აკადემიამ დაადგინა სელენის მოთხოვნილების მაქსიმალური დონე, ეს არის 400 მკგ/დღეში ადამიანებისთვის 19 წლის და ზევით.

სელენი - ნარმოადგენს შეუცვლელ ანტიოქსიდანტს. იგი ბიოლოგიურად აქტიური მიკროელემენტია, რომელიც შედის ორგანიზმში მიმდინარე ურთულესი ცვლადი პროცესების მარეგულირებელი უმთავრესი ჰორმონების და ფერმენტების შემადგენლობაში. სელენი დაკავშირებულია ყველა ორგანოს, ქსოვილების და სისტემების ცხოველქმედებასთან. ორგანიზმში მისი არსებობა სხვა მიკროელემენტებთან ერთად, აუცილებელია ნორმალური განვითარებისა და მისი პროდუქტიულობის შენარჩუნებისათვის. სელენი ერთ-ერთი უმთავრესი მიკროელემენტია, რომელიც უზრუნველყოფს ორგანიზმის ანტიოქსიდანტური სისტემის ნორმალურ ფუნქციონირებას, მონაწილეობს განაყოფიერების პროცესში. სელენი იცავს ორგანიზმს სხვადასხვა სახარმოო სტრესებისაგან. სელენი აქტიურებს იმუნური სისტემის მუშაობას. სელენი და ვიტამინი

არეგულირებს ვიტამინ E-ს შენოვასა და ცვლას, ააქტიურებს ფარისებრი ჯირკვლის ჰორმონებს, რომლებიც ზემოქმედებენ ცილების, ცხიმების და ნახშირწყლების ინტენსივობაზე და საბოლოოდ, გონადოტროპული ჰორმონების აქტივობაზე. გარდა ამისა, სელენი აბრკოლებს მეტაბოლიზმის პროცესში ცილების, ცხიმებისა და ნახშირწყლების ზედმეტად დაჟანგვას. სელენი ხელს უწყობს ნერვილ ნაწილაკების ლორწოვანი გარსის ნორმალურ კაროტინის შენოვისა და ვიტამინად გარდაქმნას, რაც თავის მხრივ, ოპტიმალურ პირობებს ქმნის განაყოფიერებელი კვერცხუჯრედის საშვილოსნოს კედელზე მიმაგრებისა და ნაყოფის ნორმალურად განვითარებისათვის.

დოქტორ შრაუზერის გამოკვლევებით, თუ სისხლში სელენის ნაკლებობა 100 მკგ-ზე დაბალია, მაშინ შესაძლებელია იზრდება კაცებში სიკვდილიანობა პროსტატის კიბოთი. რუსეთში გამოკვლევებმა დაადგინა, რომ სისხლში სელენის შემცველობა, სადაც მერყობდა 30მკგ-დან 101 მკგ-მდე. (გოლუბჩინა), ონკოლოგიური დაავადებების რიცხვი განსაკუთრებით მაღალი იყო.

სელენის დაბალი შემადგენლობა ორგანიზმში განაპირობებს კიბოთი სიკვდილიანობის მომატებას.

იზრდება აბორტების და რიგი სხვა დაავადებებთან რიცხვი (ბარნიგტონ) ქალბატონებში.

დაწილმა მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ადამიანები რომლებიც განიცდიან სელენის დეფიციტს, კორონარული დაავადების რისკი ეზრდება 70%-ით. როდესაც ფინეთში დაიწესა საკვებზე სელენის დამატება, ქვეყანაში გულ-სისხლძარღვთა პათოლო-

გიები შემცირდა 2, 5 ჯერ, ონკოლოგიური დაავადებთა რიცხვი შემცირდა 1, 8-ჯერ, ენდოკრინულ დაავადებები 77%-ით, საერთო დაავადებთა დონე კი 47%-ით.

აშშ-ს ონკოლოგიურ ნაციონალურმა ინსტიტუტმა ფართო გამოკვლევების ჩატარების შემდეგ, რომელიც გრძელდებოდა 10 წელი, გამოაქვეყნა სენსაციური დასკვნები, რომ ადამიანები რომლებიც დღეში ღებულდნენ 200 მიკროგრამ სელენს, ისეთი დაავადებები როგორც არის ფილტვის, პროსტატის, მსხვილი და სწორი ნაწლავის კიბო, შემცირდა 49%-ით.

კოლასალური შესაძლებლობა, რომელსაც იძლევა სელენის მიღება, უკვე ფართო წრეებისათვის არის ცნობილი.

სამსუხაროდ, დღეს საავადმყოფოები გადატვირთულია ადამიანებით, რომლებიც მიმდებარებიან დაავადებულნი. საქართველოს ჯერჯერობით არ მიეცა საშუალება სხვადასხვა მიზეზების გამო ჩატარდეს ისეთი მიკროელემენტებით გამოწვეული დაავადებების სისწიერზე, როგორც არის იოდი და სელენი. ორივე ელემენტის დეფიციტი თავისი მასშტაბით სერიოზულ პრობლემებს იწვევს მოსახლეობის ჯანმრთელობის საკითხში სრულად. ასე თუ ისე, წლების წინ დადგენილია იოდის დეფიციტის რეგიონები, თუმცა უახლოეს წლებში საქართველოში კვლევები არ ჩატარებულა, თუნდაც იმიტომ, რომ არ არსებობს ამ საკითხზე ინფორმაციის მიწოდება. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ მიკროელემენტების დეფიციტის და აღმოფხვრის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება მოსახლეობისადმი დიდ როლს შეასრულებს როგორც ადამიანის, ისე ცხოველის ჯანმრთელობის პროფილაქტიკის საკითხებში.

სელენის დეფიციტის სიმპტომები ცხო-

- ველებში:
- ზრდასრული ცხოველები:
1. დაბალი განაყოფიერება,
  2. აბორტი, სიცოცხლის უუნარო მოზარდის დაბადება.
  3. მოგების შემდგომი დაავადებები, მოყლის შეჩერება, მეტრიტი.
  4. მასტიტი, რძეში სომატური უჯრედების მომატებული რაოდენობა.
  5. ღვიძლის ჰეპატოზი და ნეკროზი.
- მოზარდი:
1. ახალდაბადებული ხბოების დაბალი გამძლეობა სიცოცხის მიმართ.
  2. შენელებული ზრდა.
  3. დაბალი იმუნური დეგომარეობა.
  4. სარემონტო მოზარდებში საკვების ცუდი კონვერსია.
  5. კუნთოვანი დისტროფია.
- ორგანიზმი სელენის უპირატესობა:
1. კარგად აითვისება მცოხნავეების მიერ.
  2. არატოქსიურია.
  3. არ ურთიერთქმედებს სხვა მინერალებთან.
  4. ორგანიზმში ქმნის რეზერვებს.
- ამდენად, ფერმერებმა სპეციალისტებთან ერთად უნდა იზრუნონ სელენით ისეთი პროდუქტების გამდიდრებაზე, როგორებიცაა: კვერცხი, ხორცი, რძის პროდუქტები, პური და სხვა.

ავანგარდი
სისტემური ფუნგიციდი

სისტემური ფუნგიციდი ავანგარდი
დაიცავს თქვენს ვენახს ჭრაქისგან!

ფასი: 20 ლარი

პანტერა 40 ა.კ.

ქვემოთაა მოცემული მისამართი: ქ. თბილისი, ვ. ბერიძის ქ. 40/1, ქ. თბილისი, ვ. ბერიძის ქ. 40/1

საზღვრის გარეშე: 0171, საქართველო
ტელ: 44 55 43, 5(77)47 28 50, ფაქსი: 44 55 42

ქარაიზიდი
12x1ლ Chemtura AGRO SOLUTIONS

მიხეილ ჭიჭაძე, აგრო განვითარების ჯგუფი, ბიოლოგიის დოქტორი

აგროქიზიკი
AGROQIZIKI

თქვენი ნარევაბა, ჩვენთან პარტნიორობით მიიღწევა მისივე დელოვლის სფეროში!

შეიძინეთ ჰერბიციდები და ვენახის წამლები შპს აგროქიზიკის მაღაზიაში

ნ თვინი უბროცენტო განვადებით,

მხოლოდ პირადოხის მოწოდებით.

შეძენილი საქონლის მაქსიმალური თანხა შედგენს 5000 ლარს

„აგროქიზიკი“
გ თ ა ვ ა ზ ო ბ თ

მსოფლიოში გავრცელებული მაღალ პროდუქტიული მერძეული და მესორცული ჯიშის ბულის სპერმას ჩვენი სპეციალისტები კონსულტაციას ადგილზე გაგინვენ

პირველი 50 მსურველისთვის

სპერმის ღირებულებასა და მომსახურებაზე გავრცელდება 50%-იანი ფასდაკლება დარეკეთ ნომერზე:

599 56 71 31

მეორე სკოლის ტრიუმფი

კიდევ ერთი სპექტაკლი ბოზა ბავშვების მონაწილეობით

განათლების სამინისტროს „მოსწავლე-ახალგაზრდობის სამოქალაქო აქტივობების განვითარების“ პროგრამის ფარგლებში დედოფლისწყაროში ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელი მოსწავლეების მონაწილეობით სპექტაკლი „დოქტორი მერიგოლი“ დაიდგა. წარმოდგენა დედოფლისწყაროს კულტურის სახლის სცენაზე გათამაშდა და მასში დედოფლისწყაროს მეორე საჯარო სკოლის მოსწავლეები მონაწილეობდნენ. ისინი საოცარი სამსახირო ოსტატობით წარდგნენ მაყურებლის წინაშე. საკმაოდ ემოციური გახლდათ სცენარიც.

ბავშვებთან რეჟისორი გეგა ქურციკიძე მუშაობდა. სპექტაკლში ბოზა ბავშვების გარდა ამავე სკოლის სხვა მოსწავლეებიც მონაწილეობდნენ.

როგორც განათლების სამინისტროს „მოსწავლე-ახალგაზრდობის სამოქალაქო აქტივობების განვითარების“ პროგრამის ხელმძღვანელმა ლელა ცქტიშვილმა „შირაქს“ განუცხადა, ამგვარი პროექტები კახეთის მასშტაბით მხოლოდ დედოფლისწყაროში ხორციელდება, თუმცა გარკვეული სახის აქტივობები თელავშიც გაიმართა.

ამგვარი აქტივობები ბავშვებს დამეგობრებაში ხელს უწყობს. გვინდა ვაჩვენოთ, რომ ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენელი უნარშეზღუდულ ბავშვებსაც შეუძლიათ ნიჭი ფართო საზოგადოების წინაშე გამოავლინონ და საკუთარი შესაძლებლობები გვაჩვენონ. მათთვის ამგვარი ღონისძიებები ძალიან დიდი სტიმულია. ამიტომაცაა, რომ განათლების სამინისტრო ცდილობს ამ პროგრამის ფარგლებში ინტენსიურად გამართოს მსგავსი ტიპის ღონისძიებები და ამ მიზნით გამოიყო დაფინანსება. დედოფლისწყაროს მეორე საჯარო სკოლასთან აქტიურად ვთანამშრომლობთ. გასულ წელს დავდგიტ სპექტაკლი „ვარსკვლავებიჭუნა“,

აბლა კი „დოქტორი მერიგოლი“. ვგეგმავთ ეს წარმოდგენა სხვაგანაც ვავითანოთ, ისევე, როგორც დედოფლისწყაროელმა ბავშვებმა „ვარსკვლავებიჭუნა“ სხვა სცენებზეც ითამაშეს. განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაქცევთ ბოშებს, ისინი კი დედოფლისწყაროში მრავლად ცხოვრობენ, ამიტომაცაა, ჩვენთვის დედოფლისწყარო პრიორიტეტული, — აღნიშნავს ლელა ცქტიშვილი.

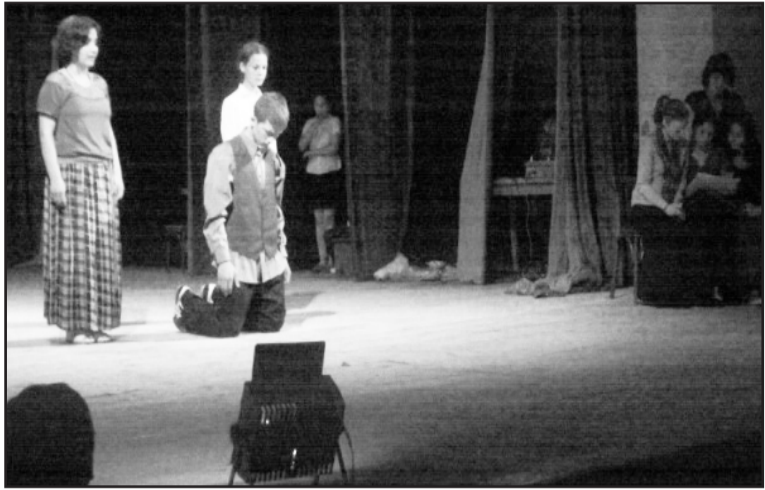
დედოფლისწყაროს მეორე საჯარო სკოლის დირექტორი ია ლაპიაშვილი ამბობს, რომ ამ სკოლამ დედოფლისწყაროელი ბოშების ინტეგრაციამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა. მისი თქმით, სკოლამ ბოშებისთვის განათლების მიცემა 2010 წლიდან დაიწყო:

„მანამდე, დედოფლისწყაროს სოფელ ჭოეთში მცხოვრები ბოშების უმრავლესობა დაწყებით განათლებასაც არ ფლობდა. წერა-კითხვა მოზრდილებამაც კი არ იცოდნენ, ასევე არ ჰქონდათ პირადობის დამადასტურებელი მონუმენტები და საზოგადოებრივ ცხოვრებას მოწყვეტილი იყვნენ. დღეს შედეგები სახეზეა და გარდა იმისა, რომ ისინი ქართულ ენაზე თავისუფლად საუბრობენ და წერენ, კომპლექსის გარეშე იღებენ მონაწილეობას კულტურულ ღონისძიებებში და აშკარაა, რომ არანაკლებ ნიჭიერებით ასრულებდნენ სხვადასხვა როლებს. ასე რომ, შეიძლება თამამად ითქვას, ჩვენი

მიზანი მიღწეულია. ამჟამად მეორე საჯარო სკოლაში 20-მდე ბოზა მოსწავლე ირიცხება, — განუცხადა „შირაქს“ მეორე სკოლის დირექტორმა ია ლაპიაშვილმა.

გაზეთ „შირაქის“ ინფორმაციით, გასულ წელს ბოშების მიერ დადგმულმა სპექტაკლმა „ვარსკვლავებიჭუნა“ საქართველოს მასშტაბით წარმოდგენილ 50 სპექტაკლს შორის გაიმარჯვა და ის რამდენიმე ქალაქის სცენაზე გათამაშდა. იმის გამო, რომ სოფელი ჭოეთი რაიონულ ცენტრს დამორებულია და ბოშები დედოფლისწყაროს მეორე საჯარო სკოლაში სიარულს ვერ შეძლებდნენ, სკოლამ მათი ყოველდღიური ტრანსპორტირება საკუთარ თავზე აიღო. თავდაპირველად ტრანსპორტირებისთვის საქართველოს არასამთავრობო ორგანიზაციებიდან გამოიყოფოდა, თუმცა ამჟამად სკოლა ბოზა მოსწავლეების ტრანსპორტირებას საკუთარი ხარჯებით ახდენს.

ილია მარტყოფლიშვილი

ბავშვობა ლამაზი სიზმარია...

ბავშვობა დაცვის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება გამართა დედოფლისწყაროს მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლშიც. საზეიმო საღამოში შემოქმედებითი წრეებში განკურნებული მოზარდები მონაწილეობდნენ და საკუთარ შესაძლებლობებს წარმოაჩენდნენ. „კაცობრიობა რომ არ დაბერდეს, ჰეი, ვინ მოდის მანდ მომავლიდან?“ — ასეთი იყო ღონისძიების სახელწოდება, რომელიც სწორედ შემოქმედებითი წრის მასწავლებელმა ნინო სიფრაშვილმა მოამზადა. მრავლად იყო ლექსები და სიმღერები ბავშვებზე, მათ უფლებებზე, სამშობლოზე, მშვიდობასა და ნინობაზე.

თიკა ბოტკოველი და ლილიანა უთრუთავილი ბოშური ცეკვა საოცარი ოსტატობით შეასრულეს. საღამო საოცრად გაალამაზა ცეკვა ტანგოც, რომელიც ილია შიუკაშვილმა და ლილიანა უთრუთავილიმ წარმოადგინეს. ღონისძიებას ამშვენებდა კედელზე გაკრული სლოგანი — „ბავშვობა ლამაზი ზღაპარია!“

ყველაზე პატარა მონაწილეებმა მარი და ანა ნასრავილებმა ჩვეული ოსტატობით წარმოიტყვეს სხვადასხვა ლექსები, რომლებიც თავის მხრივ ბავშვობა დაცვის საერთაშორისო დღისა, თუ ნინობისთვის იყო მიძღვნილი და ამავე შინაარსის გახლდათ. საკმაოდ აქტიურობდნენ მაკა, თეკლე და ლუკა ზურიკაშვილები, ასევე ციცი გიგამელი და მარი ბუკაშვილი.

ღონისძიების დასასრულს საღამოს ორგანიზატორმა და ავტორმა ნინო სიფრაშვილმა ღონისძიების ერთ-ერთ მონაწილეს, ლამაზი ლიქოქელს, რომელიც ოუბლარი გახლდათ და ნინო ხეტეშვილს დაბადების დღე და ნინობა მიულოცა და სამხსოვრო საჩუქრებიც გადასცა. შედგომდა პატარა მოსწავლეებს მისივე სურვილებით გაფორმებული ნიგნები საჩუქრად გადასცა.

როგორც დედოფლისწყაროს მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის ხელმძღვანელმა ირმა ბენაშვილმა გაზეთ „შირაქს“ განუცხადა, მათთან 150-მდე დედოფლისწყაროელი მოსწავლეა განკურნებული. ირმა ბენაშვილის განმარტებით, მოზარდები სხვადასხვა წრეებზე სრულად უფასოდ ეუფლებიან მათთვის სასურველ საგანს.

„წრეების უმრავლესობა აღარ არსებობდა და ჩემი მოსვლის შემდეგ მათი აღდგენა და ხელახლა შექმნა მოგვიხდა. ამჟამად მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლში ფუნქციონირებს ქართული ენის, ინგლისური ენის, მხატვრული კითხვის, ინტელექტუალური და კომპიუტერული წრეები. სულ ორი თვეა გავცხენით თეკისა და ბისერების წრე, სადაც 2 ჯგუფი შეიქმნა და თითოში 10-10 მოსწავლე ირიცხება. მათ ლიანატროშვილი ასწავლის. მსურველები კიდევ არიან, თუმცა ჯერჯერობით მეტის მიღება ვერ ხერხდება, თუმცა სამომავლოდ მათაც

მიეცემათ საშუალება ამ წრეებში განკურნდნენ. სწორედ ვმართავთ სხვადასხვა შინაარსის ღონისძიებებს და უნდა ითქვას, რომ ჩვენთან აქტიური ცხოვრება მიდის. პატარა ლავსუსი ისაა, რომ მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლს საკუთარი დარბაზი არ გააჩნია. ღონისძიებებს ანსამბლ „შირაქის“ დარბაზში ვმართავთ ხოლმე. გასარკვევია ეს საკითხიც... თუმცა, ამ დარბაზს ურთიერთშეთანხმებით ყველა ვიყენებთ, შეფერება არ გვაქვს, თუმცა უკეთესი იქნებოდა საკუთარი დარბაზი გვექონდეს. უნდა ვთქვათ ისიც, რომ დღეს ჩვენთან კომპიუტერების წრე რომ ფუნქციონირებს, ეს სკოლაშენილი და სკოლისგარეშე საღამორბეული ცენტრის უფროსის მაია ყოჩიაშვილის და გამგებობის თანადგომით მოხერხდა. 2 კომპიუტერი საღამორბეული ცენტრმა გადმოგვცა, ორი გამგებობამ და მათაც მინდა თანადგომისთვის მადლობა გადავუხადო. სამომავლოდ

უამრავი საინტერესო გეგმა გვაქვს და ვთვლი, რომ საკმაოდ მრავალფეროვანი და საინტერესო პერიოდი გვექნება, — აღნიშნა ირმა ბენაშვილმა.

ირმა ბენაშვილი დედოფლისწყაროს მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის ხელმძღვანელად სულ რამდენიმე თვეა დაინიშნა. ის აქტიურ თანამშრომლობას გეგმავს მედიასთანაც.

ილია მარტყოფლიშვილი

არბოშიკის საკრებულოს თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებთ მარინა ცხევიანიშვილს და ჯემალ კუხალაშვილს დედის შუშუნა კუხალაშვილის გარდაცვალების გამო.	ნაირა, ციხელი, გულნარა (ნანიკო) გორაშვილები, ნოდარი და თამარ ტურიაშვილები ოჯახებით თანაგრძნობას უცხადებენ დათო კობტაშვილს მეუღლის, მზია და ნუგზარ კობტაშვილებს რძლის მანია კობტაშვილის გარდაცვალების გამო.
ოზანის საჯარო სკოლის X კლასის მოსწავლეები, მოსწავლეთა მშობლები და კლასის ხელმძღვანელი ნანა ოზაშვილი თანაგრძნობას უცხადებენ გიორგი კობტაშვილს დედის მანია კობტაშვილის გარდაცვალების გამო.	არბოშიკის კულტურის სახლის და ბიბლიოთეკის თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებთ მარინა ცხევიანიშვილს და ჯემალ კუხალაშვილს დედის შუშუნა კუხალაშვილის გარდაცვალების გამო.
გაზეთ „შირაქის“ რედაქციის თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებენ მარინა ცხევიანიშვილს და ჯემალ კუხალაშვილს დედის შუშუნა კუხალაშვილის გარდაცვალების გამო.	დედოფლისწყაროს მწერალთა და მწიგნობართა ასოციაციების წევრები თანაგრძნობას უცხადებენ მარინა ცხევიანიშვილს და ჯემალ კუხალაშვილს დედის შუშუნა კუხალაშვილის გარდაცვალების გამო.
ილია მარტყოფლიშვილი ოჯახით თანაგრძნობას უცხადებს დათო და ვასიკო ქადაგიძებს პაპის და მამის შორა ქადაგიძის გარდაცვალების გამო.	მარინე და გურამ მოლაშვილები თანაგრძნობას უცხადებენ ვიოლა, ლია, ზაზა რობიტაშვილებს დედის მაროს გარდაცვალების გამო.

სადღეისო საფიქრალი პრიადასა და მონაწილეობა

კომპიუტერი, ერთი შეხედვით, უბრალო მანქანაა, რომელსაც თავისი ფუნქციები აქვს. ის ადამიანმა შექმნა, როგორც ყველა სხვა გამოგონება თუ ნივთი. არავინ უარყოფს, რომ ტექნიკის განვითარებამ სამყაროს პროგრესისკენ უბიძგა. ინფორმაციის მისაღებად და საკომუნიკაციო ძირითადად სოციალურ ქსელებს ვიყენებთ. შესაბამისად, შეხება გვაქვს იმ სივრცესთან, რომელსაც ვეთავაშობს და იმ ხალხთან, ვინც ამ სივრცეშია განთავსებული. დადებითი კუთხით თუ შეხედვათ, კომპიუტერის მეშვეობით კომუნიკაცია გამარტივდა. ვერცხულურმა სამყარომ“ სიშორით გამოწვეული დისკომფორტი აღმოეფხრა. დაძაბული რეჟიმისა და „ქრონიკული“ უძრობის გამო კომპიუტერი ამართლებს თავის ფუნქციებს, მაგრამ ამან ფუნდამენტური პრობლემა წარმოშვა.

1. ადამიანები მონაცეცხა რეალურ სამყაროს და ვირტუალურ სამყაროში სამუდამოდ „სამოგზაუროდ“ გაიქცა.

2. მიჯაჭვულობა.

3. აზარტი(კომპიუტერული თამაშები სოციალურ ქსელში).

რის შედეგადაც მივიღეთ „პომო მედიუმი“- ახალი ადამიანი, რომლის ნერვული სისტემა ისევე გამოფიტული განუწყვეტელი სანახაობითა და კომუნიკაციით, როგორც ეს ხდება ნარკოტიკის მუდმივი მიღებით, შედეგი საკვალაა. მივიღეთ ფსიქიკურად დამახინჯებული ადამიანი, რომელსაც არ შეუძლია გაფილტვროს მიღებული ინფორმაცია და ზღვარი აკონტროლოს. მიჯაჭვულობა ინვეს აზარტს, სადაც ვირტუალური სამყარო ინდივიდს კარნახობს ცხოვრების წესებს, ის ადამიანის ოცნების აკრძალული და ფარული ზრახვების ახდენის მეტ მოტივაციას ინვეს.

ბევრი მოსაზრება გამოითქვა

(გაგრძელება გვ. 8)

ნიკა საბიაშვილის ხსოვნის ტურნირი ზემო ქაღვი

დროსაც საჭე ვერ დაიმორჩილა.

დაშავებულ რკინიგზის საავადმყოფოში გადაიყვანეს, თუმცა როგორც მისმა მეგობრებმა "შირაქს" განუცხადეს, ნიკუმ საავადმყოფოში მიყვანიდან რამდენიმე საათში, გონზე მოუსვლედად გარდაიცვალა. მან მის პო-

ადამიანი იშვიათია. ყველას ძალიან უყვარდა, მასზე განაწყენებული კაცი არ მინახავს... უნაკლო ადამიანი ზუსტად მისნაირი წარმომიდგენია. რადგან მან 21 წლის ასაკში მიღწა იმდენს, რასაც სხვები მთელი ცხოვრება, სიბერემდე ვერ აღწევენ... ყველა სურვილი აისრულა, ნამდვილად გამორჩეული იყო, " — იხსენებს გარდაცვლილის ბავშვობის მეგობარი, მისივე თანასოფელი ნინო ქავთარაძე.

ახლა კი უშუალოდ ნიკუმ საბიაშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ტურნირის შესახებ: მკლავჭიდელთა პაექრობა ოთხ წონით კატეგორიაში გაიმართა. ტურნირის ჩემპიონები გახდნენ: 60 კგ წონით კატეგორიაში იმედა ჭინჭარაული, 70 კგ წონით კატეგორიაში გურამ აბულაშვილი (ახმეტა), 80 კგ წონით კატეგორიაში ბექა ბეციაშვილი (გურჯაანი), ხოლო 90 კგ წონით კატეგორიაში ჩემპიონის ტიტული არხილსკალოელმა ზაზა კობაძემ მოიპოვა.

ტილებს ტურნირის ორგანიზატორებმა იმით მოიხარეს, რომ ნიკა საბიაშვილი ამ წონით კატეგორიაში ასპარეზობდა. ტიტული - მაცურებლის სიმბოლოა და თასი, რომელიც ნიკა საბიაშვილის მეგობრმა შოთა ქავთარაძემ დაანება, ნილად ხვდა ზემო ქაღვილ გოგამიშვილს.

ტურნირის მთავარი პრიზი - ყოჩი და საუკეთესო მკლავჭიდელის ტიტული ზაზა კობაძეს ერგო.

სამგზის საქართველოს უნივერსიადების პრიზიორი, პერსპექტიული ზემო ქაღვილ სპორტსმენი, მკლავჭიდელი ნიკუმ საბიაშვილი (პედაგოგი გელა ბეციაშვილი) ორი თვის წინ ავტოკატასტროფაში დაიღუპა. ამ დღეს ნიკუმ 22 წელი შეუსრულდებოდა. ის ფრენბურთსაც თამაშობდა.

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის კულტურისა და სპორტის ცენტრში აცხადებენ, რომ ტურნირი ტრადიციული გახდება და ის ყოველთვის 2 ივნისს, ნიკუმ საბიაშვილის დაბადების დღეს დაეძღვება.

(ილია მარტყოფლიშვილი)

საბიაშვილის სახელობის გარდაშავებული თასი 80 კგ წონით კატეგორიაში

ზემო ქაღვი შს-ს გარდაცვლილი თანამშრომლის, სპორტსმენ ნიკა საბიაშვილის ხსოვნას მიძღვნა მისივე სახელობის ღია პირველობა მკლავჭიდში.

მისი მშობლიური სოფლის ზემო ქაღვი კულტურის სახლის სპორტულ დარბაზში ნიკუმ საბიაშვილის სახელობის გარდაშავებული თასის მოსაპოვებლად დედოფლისწყაროელი, გურჯაანელი, თელაველი, ახმეტელი, საგარეუოელი და თბილისელი სპორტსმენები ეჯიბრებოდნენ. ტურნირი საგანგებოდ მის დაბადების დღეს, 2 ივნისს დაამთავრეს.

ნიკუმ საბიაშვილი 2013 წლის 15 მარტს ავტოკატასტროფაში დაიღუპა. ავარია თბილისში, მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე მოხდა. დიდი სისწრაფით მიმავალი ბემბეს მარჯის ავტომანქანა, რომელსაც საბიაშვილი მართავდა გზის საპირისპირო მხარეს გადავიდა და ხეს შეეჯახა. გარკვევა, რომ ავტომანქანა გოგონას ეჯახებოდა და მძღოლმა აცოლება სცადა, რა

ლიციის აკადემია დაამთავრა, რის შემდეგაც თბილისში, ერთ-ერთი განყოფილების ინსპექტორ-გამომძიებლად მუშაობდა.

„სასწავლებელში ავეციანდებოდა და სწრაფად მიმავალს ეს შეემთხვა. დალილი იყო. ავტომანქანა ახალი ნაყიდი ჰყავდა, დიდი ხანი ოცნებობდა და მანქანა შეიძინა. სამწუხაროდ, საბედისწერო აღმოჩნდა. საუკეთესო ადამიანი იყო, ყველასგან გამორჩეული. მისნაირი უზომოდ თბილი

ეს გადანყევ-

პრეტადართი გამოსავალია, დავისვით ზოშიარება

(შეუძლიერებელიდან)

ამერიკელმა ფსიქოლოგმა დევიდ გროსმანმა დაამტკიცა, რომ აგრესიული თამაშები აგრესიით ანებებენ ადამიანს. სისასტიკე და ანომალური ქცევები მონიტორზე, ცხოვრებაშიც იმავს მოხს. იგივე აზრს იზიარებენ ცნობილი ავტორიტეტები: ზილმანი, დონერსტაინი, გერბენი, ფრანკლი.

სოციალური ქსელის facebook-ის დამფუძნებელმა მარკ ცუკერბერგმა ნათლად გამოხატა შემოფთობა იმაზე, თუ რამხელა საფრთხე ემუქრება ადამიანს, რეალობის დაკარგვისას. მან სატელეფონო საუბრისას განაცხადა: „პირადად მე ვთვლი, რომ facebook - ის გაუქმების შემდეგ ხალხი გარეთ გამოვა და ვირტუალური მეგობრების მაგივრად ნამდვილ მეგობრებს გაიჩინოს, ეს კი, ყოველთვის კარგია.“

„უნამლო ნარკოტიკი“ ყველა სფეროს მოიცავს. ჩვენ ვდგავართ იდეალურ კავშირ მონყობილობათა გლობალური ცვლილებების ზღურბლზე, სადაც თანამედროვე ინფორმაციის ციფილიზაცია ადამიანს მისცა სოციალური ქსელები, როგორც ურთიერთობის, გართობის და სწავლების საუკეთესო საშუალება. თუმცა, არ უნდა დაგვავიწყდეს დავიცვათ ზომიერება, რათა ჩვენს მიერ შექმნილი „იარაღმა“ ჩვენვე არ გავგანადგუროს. თუ ყველაფერი ასეთი ტენდენციით და სწრაფი ტემპით განვითარდა, მაღე ადამიანს აღარ დასჭირდება მეგობრებთან ყოფნა, კონფერენციაზე წასვლა, ცოდნის მისაღებად სკოლასა და უნივერსიტეტში სიარული. ყველაფერს ამას შეძლებს სახლიდან გაუსვლელად, ვირტუალური სამყაროს დახმარებით, ადამიანი დარჩება, როგორც უდაბნოში, ყველაფრის მიმართ გულგრილი და ყველასთვის უცხო.

სოფო უტირუაშვილი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ-პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ფსიქოლოგის მიმართულების მეორე კურსის სტუდენტი.

ულოსავენი!
თამარ თამაზაშვილი!
დედოფლისწყაროს ხელოვნების სკოლის ადმინისტრაცია და პედაგოგები თამარ თამაზაშვილს ვულოცავთ დაბადების დღეს, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, დღეგრძელობას და ღმერთის მფარველობას.

ყურადღება
გვესაჭიროება შოთი პურის მცხოველი ქალბატონი. მისამართი: ჰერეთის(ყოფილი სტალინის) ქუჩა №104. 593-233-073.

მადლიერება

აჭარის მთებიდან კახეთის ველებსაკენ - სწორედ ასე იწყება ჩემი ცხოვრების ისტორია. 1988 წლის 8 მარტს ჩემი ბედი დაუეკავშირე სოფელ ნითელწყაროში მცხოვრებ ნოდარ ნიკაურს. ჩვენ თბილისში, ბორის ძენლაძის კომკავშირულ სასწავლებელში გავდიოდით კურსებს. სადაურსა სად წაიყვანს ბუდიო, განა ტყუილად უთქვამს ბრძენ კაცს?! შეექმენით დიდებული ოჯახი, კომკავშირული ქორნილიც კი გადავიხადეს ბორის ძენლაძეში. იმ დღიდან დღემდე ბენდირი ვიქნებოდი, რომ არა ნოდარის სიკვილი და ის შემწარავი ხანძარი, ჩემს 16 წლის ოჯახს რომ დაატყდა თავს.

ნოდარი იყო ძვირფასი მეუღლე, შეიღების უზომოდ მოყვარული მამა, მშობლებისთვის საამაყო შვილი, რაიონში კარგი ავტორიტეტით სარგებლობდა („ფირმა ხეესურსა“ ექსპდენე, სიყვარულით „წრუნუნად“ მოიხსენიებდნენ). აჭარელი ხალხის საყვარელი სიძე, იმდენად უყვარდა სიმამრს, რომ ნოდარის სიკვილის თვითონაც ემსხვერპლა. ღმერთმა არ მაკმარა ეგ უბედურება და 2011 წლის 21 იანვარს ხანძრის შედეგად ქუჩაში აღმოეჩნდით, ლია ცის ქვეშ. თქვენ წარმოიდგინეთ თოვლში, ყინვაში, უსახლკაროდ დარჩენილი ოჯახი რა დღეში ვიქნებოდით, მაგრამ რაიონის გამგეობა გვერდში დაგვიდგა. კანონის შესაბამისად დაგვეხმარა, ბინა დავიქირავეთ და ქირით დღემდე უზრუნველგვეყოფს. სურსათ-სანოვავითა თუ პირველადი მოხმარების ნივთებით, ტანსაცმელით თუ ოჯახს რაც სჭირდება ყველაფრით თანადგომა გავგინა. მე ამ პატივისცემას ვერ დავივიწყებ და კიდევ ერთხელ გულთადად მადლობას ვუხდდი იმდროინდელ გამგებელს ნუკრი შანშიაშვილს, საკრებულოს თავმჯდომარეს ლევან ბალაშვილს, სოფელ ხორნაბუჯის რწმუნებულს ტარიელ ღარიბაშვილს და საკრებულოს დეპუტატს გელა თეთრაულს, რომელმაც გაითავისეს ჩემი გულისტკივილი და მზარში დაგვიდგნენ. ათათასი მადლობა დავით გონაშვილს- ფონდ „წუგემის“ თავმჯდომარეს, ღმერთი იყოს მათი მფარველი!

არ შემიძლია აქვე არ გაეხსენო რაიონის მცხოვრებლების თანადგომა. ჩემი შეიღების პირველი საჯარო სკოლის მოსწავლე-მასწავლებლების 500ლარით დახმარება, ტანსაცმელითა და სურსათ-სანოვავით გვერდში ამოღებომა. განსაკუთრებული ყურადღება გამოიჩინა თორნიკეს დანყებითი კლასის დამრიგებელმა ნუნუ ბეგიაშვილმა ავეჯითა და თეთრეულით დაგვეხმარა. თამარის რუსული ენა და ლიტერატურის მასწავლებელმა ნელი ნანობაშვილმა გამოცა - 200 ლარით პატივი გვცა, რაიმე ავეჯი იყიდომა.

მოსახლეობა აფორიაქდა ჩემი გასაჭირით, ყველამ გულთან მიიტანა ეს დიდი ტკივილი და მათმა ყურადღებამ გავათბო მე და ჩემი ობლები.

ღმერთმა დალოცოს ეს რაიონი. დიდებულ ხალხს უცხოვრია, გასაჭირში თანადგომა უძვირფასესი მადლია, თორემ ლხინში ცვეკვა ძალიან იოლია.

დღემდე არ წყდება ჩემი ოჯახისადმი თანადგომა. ჩემს გულს უსაზღვრო სიხარული ეფინება, მაგრამ სხვის მტერებს ამოფარებულმა ცხოვრებამ დამიზინა ცენტრალური ნერვიული სისტემა. აბა, როგორია მუხად ჩემოდანზე ჯღომაც-თქვენ წარმოიდგინეთ, უკვე მეოთხედ მტერი შევიცვალე. ზოგმა ბინა გაყიდა, ზოგს გაყიდვამი ხელი ეშლებოდა და დაგვა-ცვლენია. სადღა ნაივდე, ამ დარდით ვცხოვრობ, რა გზას დავადგე, ველარ გამიგია? ჯერ იყო და, გოგონა მყავდა ავად, ახლა კი მე ვარ ძალიან ცუდადი, თავის ტკივილები გამიძლიერდა, დამეწყო მოჩვენებები, შიშები. აღდგომის ღამეს კი ლამის ავიწიდან გადავჭტი ნერვები ისე გადამეკეტა, ბურუსი შემოანვა ჩემს გონებას, დამორგუნა და ვიგრძენი, თვითმკვლელობისკენ მიდიოდა ჩემი ფიქრები, მაგრამ ჩემი ცხოვრებითი ქმრის სული გამომეცვალა, ნაჯახი ჩაარტყა ემ-მას, უცებ განათდა ბნელი ღამე, ამიტანა ციებ-ცხელებამ, შიშმა, თუმცა ბენდირი ვარ, რომ ნოდოს სულმა „იზრუნა“ და სიკვილს გადამარჩინა. ამჟამად მკურნალობის კურსს გავდივარ. უკვე ნებისყოფა აღარ მყოფნის, ასეთი მწარე ცხოვრებით როდემდე უნდა ვიცხოვრო? იქნებ ვიპოვოთ რაიმე გამოსავალი და კიდევ ერთხელ დამიდგეთ გვერდში ამ მრავალწლიან დედას, მარჩენალდაკარგულს, სოციალურად დაუცველს, ხანძრით დაზარალებულს- ან ის დაწვარი სახლი გადამიხურეთ ან პატარა ეკლემოქმედება გამიჩინეთ და პატარა ბინით დამასაჩუქრეთ.

გაზეთ „შირაქსს“ საშუალებით მიხდა თხოვნით მოგმართოთ რაიონის ახალ გამგებელს: ირაკლი შიოლაშვილს, ქსელის რწმუნებულს ბესიკ ცისკარაულს, სოფლის რწმუნებულს ტარიელ ღარიბაშვილს, რაიმე გზა გამოვნახოთ, ანდა, შუამდგომლობა გამიჩინეთ „იანანას“ ფონდის თავმჯდომარესთან პაატა ბურჭულაძესთან ან სხვა ვინმესთან. ასეთ მდგომარეობაში ჩავარდნილი ოთხი წელიწადის დედას მჭირდება ისე, როგორც თევზი წყალი. გლოცავთ მთელი გულით და წინასწარ გიხდით უღრმეს მადლობას, მჯერა, თქვენი ადამიანობისა და პასუხისმგებლობისა: „ქვირე-ობლების მადლი ჰქენით, გზაზე დადეთ, წინ დაგვ-ვდებთ!“

ლიანა ნიკაური - პერიძე

ამინდი						
ორშაბათი 10.06	სამშაბათი 11.06	ოთშაბათი 12.06	ხუთშაბათი 13.06	პარასკევი 14.06	შაბათი 15.06	კვირა 16.06
ღღე ღაბე	ღღე ღაბე	ღღე ღაბე	ღღე ღაბე	ღღე ღაბე	ღღე ღაბე	ღღე ღაბე
17°	15°	18°	16°	19°	18°	21°
20°	21°	20°	24°	22°	24°	22°
25°	20°					

გამომცემელი შპს „შირაქი“ დირექტორი ინგა შიოლაშვილი
რედაქტორი ნაირა გორაშვილი-პოპიაშვილი
წერილი მოყვანილ ფაქტებსა და ციფრებზე პასუხს აგებს ავტორი.

სარედაქციო კოლეგია: ლალი მხრინიშვილი, ილია მარტყოფლიშვილი (ყურნალისტები); ელზა ხარაშვილი (სტილისტ-მხევერი); ნათია ბოსტაშვილი (ბუღალტერი); ნინო ჯანაშვილი (ფის-მხევერი); მზინა ქინძაძე (დისტრიბუტორი); ზურაბ ბუნაშვილი (კომპიუტერული უზრუნველყოფა).

გაზეთი აიწყო და დაკაბდონდა „შირაქის“ კომპიუტერულ პაზაზე. ყოველკვირეული გამოცემა იბეჭდება შ. პ. ს. „სამშობლოს“ სტამბაში.

რედაქციის მისამართი: ქალაქი დედოფლისწყარო, ფიოსმანის №18, ტელ. 0 356 22 55-49; 598 72-18-72 (დირექტორი) 551 25-17-44 (რედაქტორი)

რეგისტრირებულია დედოფლისწყაროს რაიონის სასამართლოს მიერ, №6014-468.